

MAGYAR LAP

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

Igazgató és felelősszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Ülést tartott a képviselőház

Bucurestiből jelenti a rádió: A képviselőház Vaida-Voevod királyi tanácsosa elnökléte a ülés tartott. A miniszteri padosorokban Istrata Mihaescu igazságügy és dr Hortolomeu egészségügyi miniszter foglaltak helyet. A napirend megkezdése előtt a képviselőház megszavazta a köztiszt-

viselői megüresedett helyekre történő kinevezésekről szóló törvényjavaslatot. Az ülés során többben felszólaltak, a Magyar Népközösség nevében Kovács Károly képviselő az ország kisebbségi lakosságának nevében kifejezésre juttatta a kormány jószándéka iránti elismerését.

A finn parlament 145 szóval 3 ellen ratifikálta a moszkvai békeszerződést

Kallio államelnök indítványozta a ratifikálást. Teljes kimerültség a finn csapatokban

Helsinkiből jelenti (Radio Bucuresti): Kallio finn államelnök indítványozta az országgyűlésnek, hogy ratifikálja a moszkvai békeszerződést. Az indítvány többek között ezeket mondotta:

— Az ellenségeskedések kezdete óta a finn kormány annak az óhajának adott kifejezést, hogy álljon helyre a béke. Ez az óhaj maga után vonta a finn delegációnak Moszkvába utazását március 6-án, 12-éig folytak a tanácskozások, amikor a kormány utasítást adott a békefeltételek elfogadására és a szerződés aláírására. Ez meg is történt s a békeszerződés ezzel életbelépett. Indítványozom a békeszerződés ratifikálását.

A parlament titkos ülésének elején, mely helyi időszámítás szerint éjszaka 11 órakor kezdődött, a kormány a békeszerződés kérdésében 145 szavazattal 3 ellenében bizalmat kapott. Ez a szerződés ratifikálását jelenti.

A Reuter jelentése szerint a békekötés következtében szükségessé vált csapatmozdulatokat a finn csapatok teljes kimerültsége nagyon akadályozza. Igen sok helyen a katonák nem tudják az előírt meneteljesítményt elérni és kidőlnek a sorból.

A finnek már kiürítették Hangt és a hangói erődtímenyt, amelyet finn Gibraltárnak neveztek. Hangt csaknem teljesen megsemmisült a szovjet bombáktól. Összesen 8 ezer ember költözött el. Az elköltözöttek holmijait tehergépkocsik hosszú sora szállítja Finnország belsejébe.

Az északi államok védelmi szövetsége

Oslóból jelenti: Koht norvég külügyminiszter a norvég távirati irodának a következő nyilatkozatot tette:

— Az északi államok közötti katonai szövetség tervét még nem terjesztették elő és a norvég kormány csak a terv megvalósításának lehetőségét vizsgálta meg. Március 11-én Finnország felkérte a norvég kormányt, hogy ezt a tervet vizsgálja meg. A védőszövetség tervét most a norvég országgyűléssel együttesen vizsgáljuk meg.

Oslóból jelenti (Radio Bucuresti): Hambro, a norvég parlament elnöke Stockholmba utazott, hogy tárgyalásokat folytasson az indítványba hozott védelmi szerződésről. Hivatalos helyen hangoztatják, hogy Hambro a kormány nem látta el utasítással, Norvégiában különben megoszlanak a vélemények abban a tekintet-

ben, hogy tanácsos-e Norvégiának csatlakozni az északi államok katonai szövetségéhez. Ebben a kérdésben még Hambro pártja sem egyezett meg.

Németország nem ellenzi az északi szövetséget

Berlinből jelenti (Rador-közlés a bucaresti lapokban): Illetékes körökből közlik a svéd, norvég és finn államok esetleges védőszövetségével kapcsolatban, hogy Németországnak nincs semmi oka, amiért ebben a kérdésben állást kellene foglalnia. Együttal kifejezetten hangsúlyozzák, hogy a skandináv államoknak meg kell őrizniük teljes szabadságukat, mikor olyan kérdéssről határoznak, mely csak tisztán saját ügyeikre vonatkozik.

Ami a skandináv államok magatartását illeti, a berlini körök utalnak Koht norvég külügyminiszter csütörtöki beszédére, mely a nyugati hatalmak átvonulási terveit bírálta. Ismétlik, hogy kizárólag az északi államokra tartozik, ha állást kívánnak foglalni az olyan problémákban, mely a skandináv semlegességnek angol-francia részről való fenyegetése miatt állott elő.

Norvég és svéd lapok a német és a szovjet betyolása elkerüléséről

Oslóból jelenti (Rador-közlés a bucaresti lapokban): A Norvég Távirati Iroda közli az „Arbeiterblad” című szociálista lap cikkét, mely a következőket írja:

— Új helyzet alakult ki, melyben a passzív semlegesség nem elegendő. Ha nem valószínűk meg olyan védelmi szövetséget, mely Norvégiát is magában foglalja, akkor az északi államok széttagolódnak s Finnország és Svédország német befolyás alá kerül. Csak akik Németország felé akarnak tájékozódni, azok kívánhatják, hogy Norvégia távol tartsa magát az északi szövetségtől.

A Havas-ügynökség jelenti Stockholmból: A svéd közvélemény nagyon ideges a nyugati hatalmak lapjainak olyan közlései miatt, hogy az északi államok belevoncsolódnak a német-szovjet érdekkörbe. A *Stockholms Tidningen* írja, hogy az északi államok alárendezésére vonatkozó jóslatok azzal fognak megcáfolódni, ha ezek az államok idejében megteszik az intézkedést a nagyhatalmak hegemoniája elkerülésére.

A finnek bölcs békekötése

A finn parlament 145 szóval 3 ellenében megszavazta a moszkvai békekötés jóváhagyását. Ezzel államjogilag is teljessé lett a finnek és oroszok közötti békemű létrehozatala. A finnek hősi küzdelme a harcra befejeződött, s megkezdődhetik egy másik hősi küzdelmük, mely talán hangtalanabb lesz, mint az előbbi harci tevékenységük, de mégis éleladóbb, mint a háború enyészétében való részvételük. Sok olyan hangulat szálldosott a békekötés híre nyomán, hogy Finnországot gyász érte, s hogy hadi teljesítményeivel nem arányos, ami veszteségeket magára kellett vennie a békeszerződés által. Lehet, hogy a hősi küzdelmek nem kaptak megkívántak volna. De a harc csak esz-tak megkívántak volna. De a harc csak esz-köz lehet és nem cél, s ha a harccal mégis el lehetett érni egy kis nép életének a vitathatatlanságát egy nagy világhatalommal szemben: akkor ez mégse gyászos befejezés. Ez mégis olyan államfenntartó és népbiztosító eredmény, amelynek történelmi ereje és mélysége századokra elnyúló kihatású tud lenni.

Finnországnak egész eddigi történelme folyamán mindig folytonos egybevegyülése, sőt legtöbbször alárendeltsége volt Oroszországgal szemben. Az 1917-ik évben kezdődött önállósági harca, két esztendő sok belső vívódás után, végre az 1919-ik évben meghozta az állami önállóságot, s annak a világháború győztese részéről való elismerését. Majd az új világ-békerendszerben, s ennek szervező és fenntartó testületében, a genfi Népszövetségben is Finnország megkapta a maga független államisága biztosítékait. Azonban ez a létrejövetele mégis hagyott fenn valamelyes feszültséget és elintezellenséget éppen Oroszországgal szemben. Ezekért küzdött most meg Finnország, s küzdelmének eredménye az lett, hogy önálló államisága most már Oroszország részéről is kétségtelenné változott. A genfi Népszövetség ugyan nem tudta őt kellőleg támogatni a maga küzdelmében, de Finnország egymaga mégis meg tudta védeni magát egy egész olyan államterületen, mely 350 ezer négyzetkilométer-nél is nagyobb, s az előbbi államterülethez képest csak 25 ezer négyzetkilométerrel kevesebb. Most már minden oldalról vitathatlanná lett ennek az államterületnek a függetlensége és önállósága. A 106 napos harc csak részlete volt ennek a megtartó küzdelemnek; az igazi megtartás azzal következett el, hogy Finnország idejében ki tudta egymaga kényszeríteni a békét Oroszországtól.

Azt mondhatják erre, hogy Oroszország már a harc előtt sokkal előnyösebb határokat kínált a finneknek, mint amit a harc után kaptak. Látszólag így van, de lényegileg a helyzet az, hogy a harc előtti határkínálat mégis Oroszország kegyéből adott bizonytalanság lett volna, míg a mostani határ a küzdelmek által megszerzett és megerősített bizonyosságot foglalja magában. A kínált határ fölött ott lebegett volna a finnek erőtlenségének az árnyéka, a mostani határ azonban a finn erőmutatás acélbizonyosságát hirdeti úgy a világ, mint a keleti szomszéd nagyhatalom felé. Ezért mondhatjuk azt, hogy a 106 napos finn ellenálló harc

után a békekötés is nem lemondás volt, hanem megtartó és kellő időben közbejött bölcs cselekmény, melynek államvédő hatása fölér sok-sok csatateri hangos győzelemmel. Kellő időben jött ez a bölcs cselekmény, mert a harcok folytatása bizony az egész állami létet kockáztatja volna. A harcok dicsőségéről lemondani, hogy ez a kockázatos elő ne álljon, — ez bizony a finn nép önmérsékletének győzelme a dicsőség-hajszoló hiúságok fölött.

Békeművet hoztak létre. Szimbólikus figyelmeztetés ez a világ minden hiúságharcával szemben. Nagy erkölcsi erő sugárzik belőle minden nép felé. Nincs itt gyászos eredmény, hanem annál több tanítás és példaadás, hogy hogyan kell helytállani nemcsak harccal, hanem idejében kötött békével is egy nép életének a biztosítására. És halljuk a hírek megnyugtató áramlását, hogy a finn nép készül a maga békéjének minél jobb megszervezésére. A háború veszteségeinek a helyreállítására, az átadott területekről való elköltözések megnyugtató levezetésére, több százezernyi finn új otthonhelyének és otthonának az új megalapítására, az egész népi élet újjáépítésére. Új hódítás lesz ez az immár végleg biztosított új államterületen. A szomszédos skandináv országok is odasietnek, hogy segítsenek ebben az újjáépítésben. Az egész világ jóakarata odasiel. Ez az építő részvét talán mégis több minden stratégiai célú részvétnél. Finnország hősi harca és okos békekötése ezt az építő részvétet is odahozza Kalevala népe köré, s ami jóakarata van ebben az építő segítségben, azzal a segítő világ is jobbá válik. (b. p.)

Meghalt Lagerlöf Zelma

Stockholmból jelentik: Szombaton reggel 82 éves korában meghalt Lagerlöf Zelma. A világhírű írónő a Finnország érdekében kifejtett propagandatevékenységéért rendkívül megerőltette és agyvérzés következtében halt meg.

A svédországi Wärmalandban levő Marbacka nevű birtokán gazdálkodott Lagerlöf Zelma édesapja. Amikor 1858-ban a kis Zelma megszületett, már rossz anyagi viszonyok közt élt az egykor gazdag család s mire a kislány felsérült, a birtokot kénytelenek voltak eladni. Lagerlöf Zelma a tanítónői pályára lépett s éveken át egyik kisebb svéd városka iskolájában tanított. Szabad idejét pedig arra használta fel, hogy korai élettapasztalatait papírra vessen. A pályaindulásos lonos. Ki is hitte volna eleinte, hogy a halkszavú, szelíd, de mélyen a lelkekbe látó vidéki svéd írónő valaha is olyan tüneményes pályát fut be, mint Lagerlöf Zelma? Mindössze 33 éves, amikor első nagy regénye, a Gösta Berling megjelent. Felfigyelt rá a svéd sajtó és az irodalmi világ és a Nobel-díjat ítélték oda számára. Lagerlöf Selmából egyszerre világhírű és gazdag írónő lett.

A Nobel-díj már akkor is vagyont jelentett. Lagerlöf Zelmának első dolga volt, hogy az ősi családi birtokot visszavásárolta és ott folytatta — most már nyugodt, kényelmes környezetben irodalmi munkásságát.

A századvégi ujjomantika és idealizmus legrokonszenvesebb képviselőjévé fejlődött. Páratlan képzelete, szelíd, lelkekkelátó elbeszélő tehetsége a vármlandi svéd romantika, a néphagyományok, a katolikus legendák, az izlandi sagairódalom utmutatásai szerint epikai remekműveket alkotott. Látja az élet sötét oldalait — keresztül is ment azokon, az élet és a realizmus iskoláján — de optimizmusa és törhetetlen keresztény hite átvilágít minden írásán. Pulai-lonképp nincs nagy szerkesztői tehetsége, mint az asszonyoknak általában de ezt a hiánypótlóval azzal egyensúlyozta ki, hogy nagyobb kompozíciót kisebb képek sorozatára bontotta s szélesen, nagy nekilendülésekkel kerekítette egészé azokat.

A nobeldíjas Gösta Berling (1891) után, amelyben még az élet naiv érzése s annak természetfeletti szemlélete közti ingadozik, — mindinkább a vallásos eszméiség költőjévé, az emberiség művészi tanítóává fejlődött. Minden alkotása: regényei, novellái, versei, sőt színművei is jóságot, szeretetet, a szenvedők és a szegények iránt érzett részvétet hirdetik. A modern svéd irodalomban olyannyira ritka optimizmusa kifejezeten vallásos jelkületéből fakadt, amely mindenütt a természetfeletti, az értelmén kívül állót, a titokzatost keresi és találja meg. Kifejlődésére különben nagy hatással volt olaszországi tartózkodása, az olasz katolikus nép legendáinak és derült, egyszerű élete.

Leghíresebb művei a Gösta Berling mellett az Antikristus csodái, a Jeruzsálem és Nils Holgerson csodálatos utazása, amelyeket magyarrá is lefordítottak. (H. Ö.)

Szerencsés **DACIA** sorsjegyek a március 15-iki huzáson, melyek a következő főnyereményeket nyerték:

Lei 400.000 Nr. 35591 Matcă Bucureștiben

Lei 100.000 Nr. 26481 Matcă Brailaban

Lei 100.000 Nr. 127802 Anexă Bucureștiben

Lei 100.000 Nr. 137151 Anexă Clujon.

A Dacia főelárusítás Oradeán és az egész országban még számtalan közép és kisebb nyereményeket juttatott játékosainak. Március 18-iki huzásra 17-én estig kaphatók sorsjegyek.

HELYI
CIM

KIRSCH sorsjegyaruda

Oradea — Nagyvárad, Sas-Passage (főbejárat)

Marta Alexandru királyi helytartó a banati árviz színhelyén

Helyzetjelentések az árterületekről

Timisoara-Temesvár. Saját tud. A Bánág különböző helyein és Temesvár város egy részében még mindig tart az árvizveszedelem. A veszélyeztetett helyekre közmunkaerőt és katonai osztagokat rendeltek ki. Állandó készenlétben vannak a különböző hatóságok. Dr. Marta Alexandru királyi helytartó a hatósági mérnökökkel több elöntött községben jelent meg, hogy a helyszínen tegye meg a szükségesé vált intézkedéseket. A királyi helytartó kint járt Nagykövérésen is, ahol tudvalevően a *Surgány-patak árvize százhusz házat borított víz alá és sok házat ki kellett üríteni*. Nagykövérés és Giróda községbe műszaki és lovasosztásokat rendeltek ki. Veszélyeztetve vannak Kiszető, Iktán és Budinc begavidéki községek. Az árviz által a külvilágtól teljesen elzárt Szentandrás községbe akart hajtani — az árvizről szóló első jelentések érkezésekor — Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezetőnkár, de a temesvár-szentandrás országúton olyan hirtelen öntötte el az áradat, hogy a gépkocsit vissza kellett fordítani Temesvár felé.

Temesváron a Gyár-külváros néhány utcája, majd a város határában lévő Krizsán-telep s egyéb városzéli telep nagyrésze vízszintesen képet mutat. A *Távirda-utcában egy udvari ház bedült, de a lakásberendezést sikerült már előbb megmenteni*. Az elöntött utcákon csónakon járnak az emberek. Sok helyen a lakásokban félméter magasan áll a víz, emellett számos ilyen lakásban még ott van a butorzat, teljes pusztulásnak kitéve.

Az önkéntes mentőhársulat külön mentőállomást szervezett az elöntött részek közelében. *Egy beteg öregasszonyt kosárba ültetve mentették ki az elöntött lakásból*, másutt meg egy öreg embert, akinek az ágya már víz alatt állt, hordágyon emeltek ki. Számos személyt kórházba szállítottak a mentők, vagy az aggokházában helyezték el őket. A lakásberendezések mentése állandóan tart. Ezeknél a munkálatoknál *Kerkes Péter* tizenegyes fia csaknem az életét vesztette. A fiú térdig érő vízben csónakot tolt maga előtt, ez egy szekrény volt megrakva. Valami talajmélyedésknél a fiu egyensúlyát veszítette és csakhamar teljesen elmerült a hideg, kavargó, piszkos vízben. Szerencsére idején észrevették és megmentették.

A Krizsán-telepen, ahol tudvalevően mintegy négy száz ház került víz alá, sok munkás és munkásasszony a gyárból, a munkahelyéről sietett haza menteni, amit még menteni lehet — és sokan már nem juthattak a házukig. A lakosság mindenütt igyekszik egymáson segíteni. Jelentették már, hogy *Tóth István* homokszedő órákig tartó munkával a ladikján vagy ötven családot mentett ki elöntött házaikból. Ugyancsak a Krizsán-telepen egy *Szarvas Péter* nevű öreg embert Sándor nevű fia, aki messze, az Erzsébetvárosban lakik s az árviz

hírére szülei házához igyekezett, mentette ki az elöntött lakásból. Szarvas Sándor a melléig erő vízben gázolt atyja lakásáig s az öregot az ablakon át mentette meg, majd a vállán hozta ki a házból.

A Temesvár határában lévő Vadászerdőbe is behatolt a Behela vize. Elöntötte az ár az erdészeti iskolát.

A Behela medrét néhány évvel ezelőtt szabályozták és töltésekkel szegélyezték. De a Gyár-külváros felett egy helyen földalatti betoncsatornába szorították a vizet. Ez most nem volt képes a nagy víztömegeket magába fogadni, ami részben hozzá is járult a katasztrófához. A töltések újjáépítéséhez vagy megerősítéséhez tehérgépkocsik szakadatlan hordják a homokzsákokat.

A királyi helytartóságra érkezett jelentések szerint a Maros vize Perjámosnál és Csanádon a töltések koronájáig ér. Paulison méterekre nyúlik fel a jégtorlaszok tömege.

Az áradás további zavarokat okoz a vasuti közlekedésben

Bucureștiből jelenti a rádió: Az ország különböző pontjain a nagyarányú áradások következtében a vasutiforgalomban súlyos zavar állott be. Sok helyen egy méter magasban áll a víz a vasuti töltéseken. Szünetel a forgalom Lugos—Bazias, Lippa—Aduj, valamint igen sok ékirálysághelyi vonalon. A legtöbb helyen a szállással bonyolítják le a forgalmat.

Maramureș (Máramaros) megyében is árvizveszedelem fenyeget

Sighetul-Marmatiel. Saját tud. A pár nap óta erős enyhe idő következtében a nagymennyiségű hó hirtelen olvadásnak indult s a hegyi patakok és folyók vize kiöntéssel fenyeget. A megye több községe a nagy olvadás miatt körül van zárva. Máramaroszigeten óvintézkedéseket fogantottak az árvizveszedelem elkerülésére. Tekintettel arra, hogy Máramarosziget nincsen csatornázva, egyes utvonalakon, meg a város központjában is nagymennyiségű víz gyűlt össze. A városban munkások dolgoznak az utcai vízlevezető árkok szabaddátételére.

Áradás fenyegeti Satumare egész környékét

Satumare—Szatmár. Saját tudósítónk telefon-jelentése. Az utolsó huszonnégy óra alatt Szatmárnál három méterrel emelkedett a Szamos vize s elárasztással fenyegeti nemcsak a várost, hanem az egész környéket. Szombaton délelőtt 5 és fél méter a víz magassága. A szamosmenti alacsonyabb-

fekvésű utcák és telepek nagy részét már elöntötte a víz. Így víz alatt áll a Digezster-telep. Itt huszonöt veszélyeztetett házat kiürítettek. Elöntötte a víz a Klei Vilmos lankát, a Vargacsert, a Nagybereket, a Kökeresztet, a Nagy Strandot. A várost védő betongátak lejáratait elzárták, nehogy a víz itt feltörjön. Szombaton délelőtt elöntötte az ár a Princz-malom udvarát, s behatolt a gabonarakarokba. Több veszélyeztetett városrész lakóit felszólították, hogy ürítsék ki lakásukat. Sokan nem hagyták el házukat s most a tengerre vált utcáson csónakokkal és tutajokkal közlekednek.

A Homoród, Szamos mellékfolyója elöntötte Pettény község határát. Az árvízvédelmi bizottság állandó készenlétben van, hogy megelőzzék a katasztrófát.

Désről érkezett jelentés szerint ott hat méternél magasabbra emelkedett a víz s ha ez a víztömeg leérkezik, Szatmáron további egy méter emelkedést lehet várni. Megtették a szükséges intézkedéseket, hogy veszély esetén Nagykaroly felől átvágják a gátat.

Ahol csökkent az árvízveszély

Temesvári tudósítónk telefonjelentése szerint a városban és környékén a beállott hideg következtében csökkent az árvízveszély. A kiáradt vizet mindenfelé igyekeznek levezetni. A temesvári telepeken tetemes anyagi kárt okozott az áradás.

A Temes egyik mellékveze, a Birda-patak megáradt. Többezer hold szántóföld került víz alá.

Egyébként néhány szakasz kivételével megindult a rendes vasúti forgalom is.

Nagyváradon hasonló a helyzet. A Körös vize szombat reggelre körülbelül fél métert apadt. A Pece által elöntött területek vízmentesítési munkálatai folyamatban vannak.

A nagy tubus különösen hatásos

Csak az marad egészségeski jól megrágja az ételt!

Rosszul megrágott étel megfekszi a gyomrot és idővel az ember beteg lesz. Ezért óvakodjunk különösen a fogkőtől, mely a fogakat meglazítja. A fogak csak akkor maradnak épek és egészségesek, ha fogkömentesek. Ezért használjon állandóan azok ápolásához Kalodont fogkrémet! Ez az egyedüli fogkrém, mely sulfurizín oleát tartalmánál fogva a fogkővet fokozatosan eltünteti és megakadályozza annak újraképződését.

KALODONT fogkő ellen

Welles kihallgatása Viktor Emánuel császár-királynál

XII. Pius pápa hétfőn fogadja az amerikai megbizottat

Rómából jelentik (Radio Bucuresti): Welles péntek este megérkezett Rómába. Viktor Emánuel olasz király és császár szombaton kihallgatáson fogadta Roosevelt elnök megbizottját. Szombat reggel 9 órakor Welles Cianoval, délután Mussolinival tárgyalt. XII. Pius pápa hétfőn reggel fogadja az amerikai megbizottat.

Welles Párizsból történt elutazása előtt átnyújtotta Daladiernek Roosevelt elnök személyes üzenetét.

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt tiltakozása közölte, hogy az elnök náthalázban megbetegedett.

Rómából jelentik (Radio Bucuresti): Viktor Emánuel olasz király és császár szombat reggel 9 órakor háromnegyedórás kihallgatáson fogadta Welles-t. A királyi kihallgatás után Welles Ciano külügyminiszterrel folytatott megbeszélést.

Sumner Welles második római utazása

szemmeláthatólag még nagyobb érdeklődést keltett Londonban, mint az első. Ugy vélik, hogy Welles berlini, párizsi londoni és római látogatása után pontosan ismeri a hadviselőnek a háborúra és békére vonatkozó felfogását, tudja, hogy az esetleges békekezdeményezéssel szemben ki milyen álláspontra helyezkednek s a Cianoval, Mussolinival és a pápával folytatandó megbeszélései döntő súllyal esnek latba európai küldetésének eredményében. Római körök általános véleménye szerint a legutóbbi nemzetközi események, — nevezetesen a finn hadműveletek megszüntetése, — új szakaszt nyitnak meg az európai helyzetben, ami fokozott jelentőséget ad Welles második római utjának. Bármilyen nehézségekbe ütköznek is jelenleg az európai általános megbékélésre irányuló minden kísérlet, nem szabad lebecsülni annak az akciónak erkölcsi értékét és hasznosságát, melynek az európai nagy fővárosokban való végrehajtásával Welles-t megbízták.

révén Európa egy egész évet nyert, hogy felkészüljön a Németországgal való kikerülhetetlen küzdelemre. Eppen ezért Európa és az egész világ kötelességének tekinti a csehek megsegítését arra, hogy megváltoztassák mai helyzetüket. Nincs messze az az idő, amikor szövetségeseink segítségével Prágában újra kitűzzük lobogóinkat és felszabadítjuk nemzetünket.

A Reuter iroda jelentése szerint Halifax külügyminiszter is kiáltványt intézett a cseh néphez. A kiáltvány szövege a következő:

Azzal a szilárd elhatározással, hogy visszaállítjuk szabadságunkat, az angol birodalom népei kormányai a szövetségeseikkel együtt fegyvert ragadtak. Legfőbb céljuk jóvátenni az igazságtalanságokat, amiket elszenvetnek s új Európát kialakítani, amelyben lehetetlenné válik a hasonló törvénytelenések megismétlődése.

Halifax a német csapatoknak cseh területekre való bevonulása első évfordulója alkalmából küldte üzenetét a cseheknek.

Egy német gőzös felgyújtotta magát, hogy kikerülje az elzászmányolást

Londonból jelentik (Radio Bucuresti): Szerdán egy angol hadihajó az északi vizeken feltartóztatta a La Coruna nevű 7400 tonnás német gőzöst, mely február 2-án indult Braziliából a norvég partok mentén igyekezett Németországba. A legénység felgyújtotta a hajót. Az angol hajó fölvetett tíz német tengerésztestet és 50 utast, majd a hajót néhány lövéssel elsüllyesztette. Ez a harmincegyedik német hajó, amelyet saját legénysége pusztított el, hogy az ellenség kezébe ne kerüljön.

A kereskedelmi utazók céhe f. hó 17-én vasárnap este 9 órai kezdettel a „Fészek” klubban

tea estélyt rendez

Kitűnő zene, rómi, kártya-játék áll a megjelentek rendelkezésére.

Vendégeket szívesen lát a Rendezőség.

Az európai békeakció hírére nagy áresés indult meg a newyorki tőzsdén a hadigyárak részvényeiben

Zürichbe érkezett kábeljelentések szerint pénteken az európai békeakció hírére nagy áresés mutatkozott a newyorki tőzsdén. Főleg a hadianyaggyárak és mindazoknak a gyáraknak a részvényei, amelyek főként európai megrendelésre dolgoznak, 2, 4 ponttal estek. A tőzsdén olyan hírek keringtek, hogy Welles második római útja egy közeli békeakció előkészítésével áll összefüggésben. Olyan hírek is vannak, hogy már húsvét előtt megindul az új békeakció. Ezekre a hírekre a repülőgépgyárak részvényei 4 ponttal, a legnagyobb vegyigyár, a Dupont részvényei 3 ponttal, a Bellechem Steel részvényei 2, 1 ponttal estek.

Ísmét megindulnak angol-olasz gazdasági tárgyalások

Londonból jelentik (Radio Bucuresti): A

Daily Telegraph úgy értesül, hogy a legközelebbi hetekben ismét megindulnak az angol-olasz gazdasági tárgyalások.

A cseh-morva protektorátus évfordulóján Benes volt elnök és Halifax külügyminiszter kiáltványt intézett a cseh néphez

Londonból jelentik (Bucuresti rádió): Benes volt csehszlovák köztársasági elnök csütörtökön este rádióüzenetet intézett a cseh néphez.

Az a fájdalmas áldozat, — mondta — melyt a nyugati hatalmak Münchenben kértek Csehszlovákiától, az utolsó kísérlet volt arra, hogy vajjon lehetséges-e Németországgal az együttműködés. Ma általánosan elismerik, hogy a csehek akkori áldozatai és mai szenvedései

Gyógyítható-e a tüdőbetegség?

Mindazok, akik asztmában, tüdőcsúcs-, vagy légcsőhurutban, szédülésben, tüdőkatarrusban, idült köhögésben, állandó rekedtségben és náthalázban szenvednek, mindezek teljesen ingyen és portamentesen egy tájékoztató könyvet kapnak, több ábrával, Dr. Guttman orvos szerkesztésében: „Sind Lungenleiden heilbar“ (Gyógyítható-e a tüdőbetegség) címmel. Irjon egy levelezőlapot (6 letes bélyeggel) alanti pontos címre: **FUHLMANN & CIE, BERLIN 947, Müggelstrasse 25-25 a.**

Magyar egyetemi hallgató látogatása a kolozsvári Irisz-telepen

A kolozsvári Magyar Népközség szegényakciójába bekapcsolódtak a dolgoziszervező, szociális érzésű jászivá magyar egyetemi hallgatók is. Egyik nagyváradi születésű kolozsvári egyetemi hallgató küldte lapunk számára az alábbi kis riportot, amelyben az Irisz-telepen végzett segélyező látogatásáról számol be.

Kolozsvár 1940 március hó.

... Délután öt óra. Alig lehet erre embereket látni, egyedül taposom a sarat Kolozsvár hírhedt szegénynegyede, az Irisz-telep felé. Az első család, akinek el kell juttatnom a segélyt a Nadasel-utca 87. szám alatt lakik. Nehéz itt kigazdálni a szűk, egymáshatorkolló sötét utcák útvesztőiben és pcsolyatengerében. Nyüttesruhájú, komor arcú munkásemberektől érdeklődöm és sok kérdézősködés után megtalálom a Nadasel-utcat. Az Irisz hídján áthaladva jobbra az első utca.

A házzámokat figyelve haladok a kihalt utcáson. A hatalmas sárban minden pillanathban az a veszedelem fenyeget, hogy a következő lépést már cipő nélkül fogom megtenni. Tipikus külvárosi házak, dűledező kerítésekkel, piszkos udvarokkal s papírral beragasztott ablakokkal. Öreg néni ke- lad el melletttem ócska, kibullott vesszejű kosárral. Forgácsot, tüzevalót visz haza...

„A kerítést régen feltűzelték” ...

Nadasei-utca 87. Az utca sarkán áll, jobban-mondva dűledezik a ház. Messziről sir, kiabál belőle a nyomorúság. Néhány korhadt lécdarab jelzi az egykori kerítés helyét. A kerítés többi részét régen feltűzelték Kemény telet bocsátott ránk a Mindenható... Különböző igazuk van. Minek ide kerítés? Ugyan ki jön ide lopni? Ide csak hozni lehetne...

... Belépek a sarkából kiesett kapun. Hosszú hónapok, vagy talán esztendő felhalmozott szemétnék, piszkának orrfacsaró hüze fogad. Tipikus nyomortanya. Hosszú sorban öt egyszobás lakás sorakozik a behatpadt tető alatt. Egy szoba... Konyha nem kell ide... Minek?... Hiszen úgysem lenne mit főzni benne... Fáradtan, szinte csak kötelességszerűen ugat meg az udvar végéből a beesetthorpaszú, kócos kutya. Az ugatásra innen is onnan is kibújik egy komor bozontos munkásfej s gyanus vizsgálódással figyelik az idetevéd „vasaltnadrágost”. Kérdézősködésekre kijönnek s amikor megudják, hogy sem városi illetékesedő, sem másféle végrehajtó nem vagyok, megenyhül komor arcuk. Beszélgetünk. Elkeseredetten szidják az időjárást...

Megmutatják Horváth András seprűkészítő lakását. Öhöz küldött kis segélyösszeggel a Magyar Népközség.

— De — mondják — nincs itthon, csak az asszony.

Nem baj. Bekopogtatok s amikor megnyílik az ajtó, az elémtárló látványt a köszöntést is torokomra szorítja. Ötven évesnek látszó megviselt asszony fogad. Könny tolu szemébe, amikor elmondom miáratban vagyok. Könnyes szemmel beszélni kezd s meg-megcsukló hangján a nyomor és a panasz valóságos balladája kel életre... Lehajtott fejjel hallgatom s lopva széttekintek a szűk kis szobában...

P. Wimmer Anzelm:

Magnificat

A híres szónok előadásai a Szűzanya hálaadó énekéről. Kitűnő prédikációanyag.

Ara 137 lei és portó.

... három lépés a hossza s két jó lépésnél nem nagyobb a szélessége. Padlónak híre hamvasincs. A bútorzat egy lábu nélküli ócska ágyból, kredencből, egy deszkapriccsból és — egy hasadozott teknőből áll. A teknőből piszkos rongypokróc ránkai közül háromhónaposnak látszó kislány nevető szeme csillog ki. Ágynemű sehol. Egy-egy rongypokróc nyúlik el az ócska ágyon és a dűledező priccsen. Keresem az edényeket, bázartási felszereléseket, de két töröttfülű lábasnál egyebet sehol sem találok. Kiegyetűltől dobokálva áll a sarokban. Tűz — az bizony nincs benne...

Hat hónapja munka nélkül...

Megállítom az asszony pauszszübatagát s férje után érdeklődöm.

— Még a délben eiment a „csúszdába” — hangzik a felelet —, hoz talán hazs egy kis forgácsot...

— Mióta nem dolgozik az ura?

— Bizony már hat hónap óta van munka nélkül. Azelőtt Egereesen volt a gipszvárban. Mint kisegítőmunkást alkalmazták s hetekint mekeresett háromszáz-háromszázötven leit. Főből egálabb enniivalóra jutott. Enniivalóra... Most még arra sem jut... Eredetileg seprűkészítő a férjem... de kinek kell most seprű?...

— Hányan vannak összesen?

Bessenyei almafái

Irtó: Nagyné Karátsony Margit

Az almafák talán még soha olyan szépen nem virágoztak, mint ezen a tavaszon. A fehér-rózsaszínű virág mindegyike egy boldog ígérlet volt, az eljövendő dús nyárra... A tavasz menyasszonyainak hitető szépsége... És a fák alatt, kifényesedett szemekkel sétált esténkini a költő...

Az almafái, a tavasz, még Bécsen is elfelejtették vele. Legalább ezidőtájt nem sajtott annyira a régi emlékek. Bécs, a levetett testőr stilla. Mária Terézia fényes udvara, ami már mind-mind a múlté. A későbbi bántalmakat, a mellőzéseket is feledte most, mindazt, ami legjobban fáj, amit honfitársai okoztak. Ugy volt valahogyan ezekkel a lelki gyötörésekkel is, mint a testekkel, a köszvényével, érezte, tudta, hogy nem gyógyulhat ki belőle soha egészen, de a nap, a verőfény, az almafa virága elcsitítja, elszibbasztja a fájásokat.

Bessenyei György, Mária Terézia egykori testőre, ezen a tavaszon a költő szemével nézte a világot... És mert a költeszet az emberi lélek fiatalágát jelenti, Bessenyei most újra fiatalnak érezte magát. Oly könnyű volt most visszaélmodnia magát abba a korba, amikor, mint a megvéje legszébb férfja, bekerült a királyasszony gárdájába, ahol az ő tüzes szeméi a legmagasabb úrnőtől kezdve, annyi, de annyi asszonyszívet megzavartak... Régen volt... De különösen ezen a tavaszon határozottan érezte, hogy — igaz is volt. És nincsen élőbb annál az emléknél, amit — igaznak érez a szív.

A kovácsi-i birtokon élt már a költő. A bihari magány csöndes, világtól elvonult remetéje most újra szerelmes volt. Azaz hogy — ezt talán ő maga sem tudta, — életében először volt szerelmes. Ed-dig csupán elfogadta a szerelmeket, az asszonyok boldog hevüléseit, úgy fogadta azokat, mint a gazdag ember a névnapijára kapott aranytárgyat. Őrült az érzésnek, mit asszonyszív feléje sugárzott, de természetesen, az ételtel velejárónak tekintette...

— Hatan — feleli az asszony. Négy gyermekünk van. A legidősebbik közülük tíz éves s ez a kicsi itt a legfiatalabb. Három hónapos a lelkem — S egészségesek?

— Mint a makk. Tudja fiatalúr, hála legyen a Jóistennek, ebben a esúnya télben még csak meg sem hültek. Pedig, csak akkor rakunk tüzet, ha az uram hoz egy-egy kis forgácsot...

... Hatan vannak... nem is merem megkérdezni, hogy tudnak aludni ebben a szűk kis szobában...

— Miből élnek mégis — kérdezem?

— Miből élünk... hát miből is élünk?... Az uram néha-néha hozzájut egy kis alkalmi munkához a ceuszdában. S ha szerencséje van, sikerül egy-egy csomagot hazavinni. Jó ember az uram. Minden garast hazához s ha mást nem, a kétszáz lei havi házbért mindig megkeresi...

... A szél hirtelen megrázza a betört ablaküveg helyére ragasztott újságpapírt. Az asszony elhallgat s az ablak felé tekint. Könnyesepp gördül le az arcán... Vajjon mire gondol?...

S ha bezáriák majd a népkonyhát?...

— Hát mégis mit szoktak enni? — tértem magához révedezéséből?

Feleletül levezi a kályháról az egyik ócska lábost s elében tartja. Valami levesféle van benne. Nem tudom kitalálni mi lehet.

— Paszulyleves — mondja az asszony. — A népkonyháról ezt kapjuk minden nap. Kenyeret is adnak hozzá. De ennek is vége... csak néhány napig osztanak még meleg enniivalót s megszűnik a népkonyha.

Az asszony rongyokbaburkolt lábára siklik szemem. Elmondja, hogy hónapok óta nem volt lábbeli a lábán. — Minek? Ugysem megy sehova. Ami rossz lábbelink van, az kell a gyermekeknek meg az embernek. Ők inkább járnak ki...

Esteledik. A csillogószemű kicsi nyugtalan-kodni kezd a „bölcsőben.” Lassan elfesz a tárgyak körvonala. S a jótékony sötétség elfedi szemem elől a nyomorúságot...

Átadom a pénzt. Bár tudnék csakugyan ezenennyit adni... Könnyes szemmel hálálkodik... Isten fizesse meg az urak jóságát...

Egy tapasztalattal gazdagabban s szívemben nagy adag keserűséggel vágok neki az utcának... Még hátra van három szegény család...

HOMAY SÁNDOR

Idáig talán csak magába a szerelembe volt szerelmes, de most, almavirágzáskor, a régi vágya teljesülését is ettől a szerelemtől várta, vágyta. Házasság, családi élet, pár szép gyermek, a fiú, aki élete folytatása lesz, aki ha emberkorba kerül, feltámasztja, újjászervezi Bécsben a magyar testőr irodalmat, aki az apja nyomdokain járna, de aki józanabban, okosabban fogadná az élet ajándékait és keményebb lenne a sorscapásokkal szemben.

Egyelőre azonban mégcsak az almafák tudtak a nagy titokról, csak a zümmögő méhekkel ellepelt fák alatt mert vágyai teljesüléséről álmodni, sóhajtani... A faluban, a környéken, szív-süket, gondolat-szegény emberek éltek mindennapi életüket, Bessenyeinek nem volt barátja, nem állott hozzá közel senki... Csak szerelmesét, almai királynőjét, a kis unokahugát, érezte közel a lelkéhez. De az érzéseiről nem mert neki még beszélni, valami ösztönös, férfi-szemérem tartotta vissza. Éppen a legtöbb szerelmet átélő férfi lelkét fogta ez el, az első, igazán komoly érzés előtt... Hasonló ez az orvos érzéséhez, zavarához, amikor betege a halálal áll szemben.

Az unokahuga épolyan üde, dús tavaszt hirdető volt, nagy fiatalágában, mint a virágzó almafái. És Bessenyei talán éppen azért szerette annyira, mert a kedvence fához hasonlított. Ha a fák a természet pazar pompája balzsamot adott a fájó lelkének, a szívének, amit úgy hozott haza Bécsből, megtépázva, kifosztva, ha megövtá a teljes lelki meghasonlástól, akkor a leány, ez a gyönyörűséges asszonybimbó, az emberi élet tavaszának ez az ígértes fája, mennyivel inkább vigasztalója megértő társa lehet.

A volt gárdista tudta azt nagyon jól, hogy a faluban őt senki sem szereti, sőt, ha véletlenül találkozik is valakivel, messze elkerülik. Nagy bűne volt az Bessenyeinek, a falu szemében, hogy tudták róla, késő éjszakáig világos szokott lenni az ablaka. „Buhájosnak, ördöggel cimborálónak” tartották, annál is inkább, mert templomban még nem látta senki.

Egyszer meg egész kis összeesküvést szervez-

Megérkezésétől számított 24 órán belül minden külföldről érkezett idegen állampolgárnak be kell mutatnia utlevelét a rendőrségen

Oradea (Nagyvárad). Saját tud. A rendőrkész-
túra hirdményt tett közzé, amelynek értelmében
mindazok a külföldről érkezett idegen állampol-
gárok, akik bármilyen engedéllyel vagy halasztási
vizummal tartózkodnak az országban, kötelesek
akár személyesen, akár a hotelportás vagy lakás-
adójuk útján, megérkezésüktől számított 24 órán
belül utlevelüket bemutatni a rendőrség állambiz-
tonsági hivatalában, még abban az esetben is, ha
8 napnál tovább nem tartózkodnak az országban.

Akik elmulasztják utlevelük bemutatását, vagy
távozásukkor a valóságnak meg nem felelő nyilat-
kozatot adnak s ahelyett, hogy a határállomásra
ntaznának, a városban maradnak, vagy más köz-
ségbe távoznak, — azok ellen az idegenellenőrzési
törvény értelmében járnak el, azonnal átteszik
őket a határon s a jövőben nem kapnak beutazási
engedélyt.

Olcsó gázálarcot hozott forgalomba a Sterilogaz R. T.

A Szamospartomány királyi helytartóságá-
nak rendelete értelmében a város légvédelmi hi-
vatala értesíti a közönséget, hogy a Sterilogaz
R. T. a lég- és tengerészetiügyi minisztérium
engedélyével V. M. 37. típusú gázálarcot hozott
forgalomba. A népszerű gázálarcot darabja 385
lei. Az olcsó gázálarc teljesen megfelel a kö-
telményeknek s megvéd egy a könnyfakasztó,
mint a fojtó, maró és arzén gázaktól. Három
méretben készültek az álarok, I. öt évesnél 15
éves gyermekek számára. II. Férfiak számára,
korkülönbség nélkül. III. Nők számára, korkü-
lönbség nélkül. IV. Nagyobb arcúak számára. A
rendeletet a fenti méretek figyelembevételével
kell megküldeni. A vételárát postacsékkon CEC
kintul antagaz nr. 1945 címre egészben, vagy
részletben is ki lehet fizetni. Részletfizetés ese-
tén rendeléskor 185 leit kell fizetni s a fennma-
radó összeget két hónapi részletben lehet fizetni.
Részletfizetés esetén csak a letörlesztés után ad-
ják ki az álarcot.

Vágni így is lehet vele

de mennyivel jobban, ha a nyél is rajta

van. Ami a késnek a nyél, az a jó kávénak
a Franck-kávépótlék.

Magyarországon megszűnt a külön felvidéki Magyar Párt

Az egykori pártszervezet beolvad a kormánypártba. Teleki
Pál miniszterelnök az okos ellenzék szükségéről beszélt

Kassáról jelentik: A felvidéki Egyesült Ma-
gyar Párt kassai szervezete pénteken tartotta
utolsó gyűlését. Jaross Andor a gyűlésen a többi
között ezeket mondta:

— Ma 50 ezer ember elérkezettnek látta az
időt, hogy a felvidéki Magyar Párt megszűnjék.
Teljes felelősségtudattal s az új munkának való
szívós nekilendüléssel javaslom, hogy álljatok
oda hűséges lélekkel ama új zászló mögé, mely-
nek vivője gróf Teleki Pál miniszterelnök.

Jaross után Teleki miniszterelnök beszélt.

— Mit jelent ma vezető férfinak lenni? —
tette fel a kérdést. — Vezető ma minden magyar
férfi és nő, aki a maga példájával társainak ut-

mutatást ad a nemzeti munkára. Most nem egy
politikai párt, hanem a magyar nemzet nevében
beszélnek. Azt mondom, csatlakozzék mindenki
ahhoz a politikai párthoz, amelyikhez akar. Csak
egy kritérium van: magyar érzelmű emberek kö-
zében. Nem ismerem különbséget magyar és
magyarérmű emberek ilyen, vagy olyan pártja
között. Magyar alatt értem a németnyelvű, a szlo-
váknnyelvű, a ruténnyelvű magyart és mindenkit,
aki magyarnak érzi magát, mindenkit, aki a ma-
gyar állameszmében, annak a nemzetiségeket ös-
szefogó egységében együtt akarnak lenni. Minden-
kit magyarnak nevezek, de anélkül, hogy valakit
lelkületében, szokásaiban és nyelvén elmagyaro-
sítani kívánék. Ehhez még hozzá kell tennem:
ugyis, mint egy politikai párt vezére és ugys,
mint miniszterelnök állítom, hogy nehéz kormá-
nyozni, ha nincs ellenzék. Okos ellenzék, mely
a dolgok lényegébe lát, mely egyetért velünk ab-
ban, ami magyar és nemzeti s csak a formában,
tempóban, hangsúlyban van közöttünk ellentét —
szóval, ilyen ellenzékre szükség van, mert ezek az
ellentétek váltják ki a hasznos dolgokat. Az egyet-
értésre abban, ami magyar és nemzeti, talán soha-
sem volt olyan nagy szükség, mint ma. Még nem
vagyunk a feladatok végén, még semmi sincs be-
fejezve. Ezalatt a nemzet létérdekeit értem. Min-
den nemzetnek ebben a mai világágásban, mely-
ben hol itt, hol ott gyulnak ki a tüzek, elősorban
magában kell bízni; csak az erős nemzeteknek
vannak barátai. Ezért kell és szükséges a legfőbb
dologban egyetérteni. Mi a szabadságunkat egymás-
al szemben nem adjuk fel, mert mindenkinek
joga van úgy gondolkodni, ahogyan akar. Ez a mi
formánk és a mi életünk. Kifelé csak egy sza-
badság van és ebben össze kell tartani, akárki
akárhogyan is gondolkodik; ezt mindenkor, min-
denkitől elvárjuk.

A kassai zászlóhontással egyidőben a többi
felvidéki városokban is megtörtént a Magyar Élet
Pártja szervezeteinek felállítása.

Japán minden nehézség nélkül ki tud állítani egy két-három millió hadsereget

Sanghaiból jelentik (Radio Bucuresti): A
katonai hatóságok szóvivője kijelentette, hogy
Japán féluton nem fogja feladni Kelet-Ázsia
újrendezésének tervét. Megvannak hozzá az
eszközei, hogy tervét megvalósítsa. Japán min-
den nehézség nélkül ki tud állítani egy két-
három millió hadsereget. Ami a készleteket
és hadianyagokat illeti, Japán akár a mai, akár
nagyobbmértű igénybevétel mellett két-három
évig tartó háborúra is kitűnően föl van sze-
relve.

tek ellene. Kövel akarták összetörni az ablakait és
fel akarták dúlni ia Besseney-kúriát. Besseney
csak utólag értesült az egészről, mert nem sikerült
a gonosz terv. Az unokahúgának besugát és az
anélkül, hogy bátyjának szolt volna, egész kis had-
sereget verbuvált a hűséges jobbágyakból és elve-
rette a lázadókat. Besseney szemrehányást is tett
ezért a hűgának:

— Miért titkolódtál? Mária Terézia egykori
testőre, csak nem képzeted, hogy megijedt volna a
csőcseléktől?

— Tudom én azt, bátyám, — felelt a leány —,
de kérem is, hogy ne haragudjék, látom és azt, mi-
nemű elfoglaltsága vagyok, nem akartam, hogy za-
varják.

A férfit jóleső meleg simogatta szíven ezektől
a szavaktól. Talán ekkor gondolt először a házasa-
ságra, iróember a megértő feleségre aki még a le-
gyet is igyekszik, elzavarni, amikor írása fölé ha-
jól a férfi, nehogy zavarja valami az ihlet perceit.
Már a köztük levő kőkülönbség sem aggasztotta
különösebben. Ugy van az valahogy, hogy a szelid,
a jó lelkű, a feleségnek való feleség, mindig köze-
lebb áll korban is a férfinak. A jószág, a megértés,
a tiszta szeretet áthidalja az éveket.

Az almafák még javában virágoztak a Besse-
nyey-kertben, amikor a királykisasszony egykori
testőre elhatározta, hogy szól a leánynak, megké-
rdezi becsületesen, nyíltan, hogy el tudná-e felej-
teni a köztük levő esztendőket, elfogadja-e kár-
pótlásként eszerébe a szívét, amiben nem lesz többé
másnak a képe, csak az övé? ... A leány is olyan
különösen viselkedett akkoriban. A szemében za-
var, könnyes melegség bujkált valahányszor a báty-
jára nézett.

És egy este ott állottak a kertben, az almafák
alatt. Besseney idevezette a leányt séta közben,
itt az ő kedves fáit akart boldog lenni, meg-
mámorosodni a szavaktól, amit majd a leánytól fog
hallani. ... Most már határozottan érezte, hogy a
rokona is szerelmmel szereti. ... Már éppen szólni
akart, amikor a leány megelőzte:

— Gyuri bátyám, — kezdte lesütött szemek-
kel, a mellfodra csipkét babrálgatva, — én vala-
mit szeretnék kérni kegyelmedtől...

A hajlottkorú ember igaz gyönyörűséggel

nézte a leányt. Valami kis ártatlan titokra gon-
dolt, a leány talán egy új módi hűnéseben törni a fe-
jét, akkor szokott így titkolódnia. ... Máskor is
kérte ilyenkor a kocsit, hogy bemehessen a vá-
rosba a nériének névnapj ajándéknak szánt „mer-
kelést” megvenni.

Most azonban egészen mást hallott Besseney:
— Bátyám, ha nem segít rajtam, nekem meg
kell halni. ... én szeretek valakit és az isi engem.
de az apjaura hallani sem akar a házasságunkról...

A leány szeméit most könnyfátyol borította.
Nem látta, hogy is látta volna, hogy a férfi arca
elfehéredett attól a nagy lelki feibeveréstől, amit a
leány szavai okoztak neki. ... A leány szavaitól
úgy érezte, mintha egy fekete kőrpit szakadt volna
hirtelen az életére, a jövőjére. Éppen úgy, mint a
teátrumokban szokás, amikor vége van az előadás-
nak. ... Itt is hirtelen, váratlan vége lett valami-
nek, visszavonhatatlannul és örökre.

A leány még tovább beszélt, a bátyja segítsé-
gét kérte, hogy beszéljen a fiú szüleinek. ... És Bes-
seney megígérte, hogy mindent el fog követni az
ő kis húga boldogsága érdekében. ... Szívből beszélt,
őszintén, de a lelkében üresen kongott a szavak
értelme. A leány, a boldogság reményétől hálásan,
elkapta a férfi kezét, csókka! hajolt föléje:

— Köszönöm, drága jó Gyuri bátyám, a hoz-
zám való jószágát!

„Gyuri bátyám” mit tehetett egyebet, atyai
gesztussal simított végig a leány haján.

És így történt, hogy Besseneynek ebből a ta-
vaszból nem maradt egyebe, csak az almái. ...
Ezek hűségesebbek, jobbak voltak hozzá, mint az
emberek. Talán ekkor jutott Besseney először
arra a gondolatra: meghagyja az öt túlélőkmeg, ha
meghal, hogy az almái alá temessék.

A fa, az ő televénynek a pompás hajtása, va-
lami szent áhitatot, vallásos liturgiát lopott annak
az embernek szívébe, akit „hitehagyottnak” és
„bűbájosnak” neveztek a kartársak, de akinek ta-
lán nem is volt egyéb hűne, csak az, hogy szom-
jazta az elérhetetlen lelkiszépet, imádtá a termé-
szetet, az almáit. ...

És azért kívánta, hogy ennek az egyetlen hű-
séges barátának, az almáinak a gyökérkarjai fon-
ják át majd porladó testét.

Száz, meghűlés, gripna
DIANA
 bedörzsölés

Adatok a jugoszláviai magyar és német kisebbségről

A Jugoszláviában az utóbbi hónapokban következtetett változás az ottani magyarság helyzetére is döntő fontosságú lehet. A horvát-szerb ki-egyezőssel megindult az a folyamat, amely a nemzeti kisebbségek helyzetét véglegesen tisztázni és rendezni hivatott. Természetesen a magyarság ottani vezetői is erősen dolgoznak, hogy a már húsz éve követelt jogokat az új állam keretei között megkapják. Nem felesleges tehát röviden áttekin-teni jugoszláviai magyar testvéreink helyzetét.

Az 1921. évi jugoszláv népszámlálás adatai szerint 467.658 magyar került szerb fennhatóság alá. Ez a különben hiányos szám a lakosság 3,9 százaléka volt. A magyarság fő települési területei a Bácska, Bánát, Baranya, Szerémség, Horvát- és Szlavonország és a Muraköz voltak. Különösen a Bácskában volt erős a magyarság. A szerbek tíz hánságra osztották be jugoszláviát.

A tíz hánság között a magyarság a következőképpen oszlott meg:

Bánság neve	Magyar	%
Duna	385.526	18,29
Száva	51.648	2,21
Dráva	14.426	1,39
Drina	11.033	0,82
Belgrád autonom terület	3.514	2,3
Verbász	830	0,11
Morava	281	0,02
Vardar	157	0,01
Tengermelléki	105	0,01
Zenta	88	0,01

(Ez a hánság alkotja a szlovén területet).

A háború előtti 1910-es magyar népszámlálás adatai szerint ezen a területen 565.000 magyar élt. Ezek közül kb. 50.000 magyar, nagyjából hivatalnok hagyta el Jugoszlávia területét s költözött át Magyarországra, viszont az évtized folyamán a magyarságnak is volt természetes szaporodása.

Az „Annuaire de l'Association Jugoslave de Droit International” 1937. kötetében V. Givotitch tollából jelent meg egy cikk a jugoszláviai kisebbségek helyzetéről, szerző így ír a magyarság lélekszámáról és kulturális helyzetéről:

„Az 1931. évi márciusi hivatalos népszámlálás adatai szerint Jugoszláviában 468.185 olyan egyén él, aki anyanyelvének a magyart vallotta be. Ez a szám a lakosság 3,36%-át teszi ki. Ez a szám azonban magában foglalja a népszámlálás idejében Jugoszláviában delgozó magyar alattvalókat is, akiknek a száma 24.370 volt. Ennek következtében tehát a jugoszláviai magyar kisebbségnek a lélekszáma 1931-ben 444.000 fő volt.” — Természetesen ez az adat semmiképpen sem fogadható el, mert a magyarság lélekszáma az eltelt tíz év alatt sem kívándorlással, sem a születési arányszám következtében nem csökkent, sőt emelkedni kellett annak.

„Az 1934. évi júliusi adatok szerint a magyarságnak 447 osztálya volt az elemi iskoláknál 26.068 tanulóval, 33 óvodája 2.546 tanulóval és 31 tanítóval. A polgári iskolák terén 10 osztály működött 434 tanulóval. Ezenkívül volt a magyarságnak középiskolája Zentán és Szabadkán, 12 osztállyal és 365 tanulóval.” — Kiegészítésül felemlíthetjük, hogy a magyarságnak csak egy gimnáziuma van Szabadkán 8 osztállyal. A gimnáziumot kb. 350—400 magyar diák látogatja. A magyarság

egyetlen tanítóképezdéje Belgrádban működik. A magyar tanítóképző párhuzamos osztálya a szláv tanítóképezdének. Az idén kerülnek ki innen először magyar tanítók.

„Vallás szempontjából a magyarság a katolikus, református és luteránus felekezetek között oszlik meg. 75 tisztán magyar és 36 magyar-német templom áll a hívők rendelkezésére. Összesen 111 templom.

„A magyarságnak több, mint 300 egyesülete van. Ezek az egyesületek tárgykör szerint kulturális, emberbaráti, sport, zene, gazdasági csoportba tartoznak. Céljukat olvasótermek, könyvtárak, klubok létesítésével segítik elő.”

„Jelentős sajtóval rendelkezik az itteni magyarság. Az újságok és szemlék száma 25. Ebből 5 napilap, 10 hetilap, 5 havonta kétszer jelenik meg, 5 havi lap és 1 időszaki. A lapok átlagos megjelenési példányszáma 2100.”

A jugoszláviai magyarságra vonatkozó fentebbi pár adat után nem lesz felesleges bemutatni a németekre ugyanezeket az adatokat. A németiség alkotja a magyarság mellett a Bácska és Bánát másik jelentős nemzeti kisebbségét. Az 1921. évi

népszámlálás adatai szerint 513.472 német élt Jugoszláviában. Az egyes országrészek között ezek a következőképpen oszlottak meg:

Név	Német	%
Jugoszlávia	513.472	4,8
Szerbia	5.286	0,3
Montenegró	29	0,0
Bosznia-Hercegovina	16.461	0,9
Dalmácia	1.056	0,2
Horvát-Szlavonország	122.836	4,5
Szlovénia	39.631	3,8
Bácska, Bánát, Baranya	328.173	23,8

Az 1931. évi népszámlálás 499.326 németet tüntet fel, akik az összlakosság 3,59%-át teszik ki. A németek 600.000 főre becsülik jugoszláviai fajtestvéreik számát.

Az 1934 júliusi statisztika adatai szerint a jugoszláviai németeknél az 1937/38. tanévben 765 német elemi iskola működött 38.209 tanulóval és 724 tanítóval. A tanítók közül 507 volt német anyanyelvű. A németeknek 5 polgári iskolájuk van: Belgrádban német magánpolgári iskola, Zág-rábban evangélikus polgári iskola, Apatinban az állami polgári iskolának 3 német osztálya van, Fehértemplomban szintén az állami polgárral párhuzamosan működik egy német polgári iskola, végül Verbászon áll fenn német polgári. Német gimnáziumot most szándékoznak felállítani Verbászon. Ugyancsak Verbászon működik a német tanítóképző, ebben az évben 142 növendékkel.

Vallás szempontjából a jugoszláviai németek katolikusok és protestánsok. A református egyház statutummal rendelkezik. 175.279 híve van. 136 parókiája 8 esperességet alkot. A katolikus egyház szervezete a régi maradt. 134 tisztán német és 36 német-magyar templom van. Összesen 170.

A német kisebbségnek 886 egyesülete működik kulturális, emberbaráti, szórakoztató és szellemi célzattal. A legtevékenyebbek a műkedvelő színjelölőadásokat megszervező egyletek.

35 német újság jelenik meg: 4 napilap, 18 hetilap, 3 havonta kétszer megjelenő, 7 havi és 3 időszaki lap. Legfőképpen tanító, szórakoztató, vallási, gazdasági és politikai jellegűek. Átlagos megjelenési példányszám 2300.

A helyzet világosabb áttekinthetősége végett alant közöljük a Bácskának, Bánátnak és Baranyának néprajzi adatait, hogy ezzel a magyarság és németiség pontos települési megoszlását feltüntessük:

N É V	Összes lakos	Szerb és horvát	Magyar	Német
Bánát	561.958	240.213	98.471	126.230
Verece (város)	27.011	10.034	2.433	13.244
Pancsova (város)	19.407	9.312	1.536	7.255
Fehértemplom (város)	9.650	2.670	370	5.194
Nagykikinda (város)	25.774	15.060	4.122	5.774
Nagybeeskerek (város)	27.522	10.719	7.503	7.888
Alibunár (járás)	42.080	15.581	2.270	7.236
Fehértemplom (járás)	34.254	20.422	588	4.451
Nagykikinda (járás)	29.811	15.974	7.301	6.262
Nagybeeskerek (járás)	60.975	18.865	10.314	17.355
Verece (járás)	37.816	8.660	5.748	8.757
Jasa Tomic (járás)	38.272	8.961	11.921	15.917
Kovalicea (járás)	46.101	24.228	5.296	1.604
Kovin (járás)	33.704	16.655	4.406	6.935
Ujkanizsa (járás)	34.185	13.511	18.562	1.324
Ujbecse (járás)	48.449	33.863	13.234	785
Pancsova (járás)	46.947	15.705	2.862	16.549

Bácska és Baranya népességének nemzetiségi megoszlása.

Név	Összes lakos	Szerb és horvát	Magyar	Német
Bácska és Baranya	748.569	262.202	277.636	190.049
Ujvidék (város)	39.122	16.071	13.065	6.486
Zombor (város)	31.342	22.397	5.275	2.996
Szabadka (város)	90.961	60.699	26.749	2.475
Zenta (város)	30.694	2.857	26.529	310
Ó-Kanizsa (város)	18.074	705	17.127	94
Apatin (járás)	46.386	12.750	11.802	21.111
Batina (járás)	20.473	8.118	7.527	4.578
Dárda (járás)	28.979	7.486	9.111	11.675
Zsablya (járás)	30.102	21.112	7.225	28.264
Józsefföld (járás)	50.635	5.153	7.225	28.264
Ujvidék (járás)	54.578	11.571	11.141	13.990
Odzaci (járás)	48.350	9.456	2.314	28.099
Palánka (járás)	41.212	13.531	1.606	23.070
Zenta (járás)	46.850	7.630	37.871	181
Zombor (járás)	64.066	12.637	19.464	31.490
Óbecse (járás)	56.631	26.271	28.000	959
Titel (járás)	29.047	19.908	3.652	5.027
Topola (járás)	57.067	3.850	44.114	7.397

Az adatokat az 1932-ben megjelenő 1921. évi jugoszláv hivatalos népszámlálás adataiból merítettük. (B. B.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lei.
Külföldön: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 22 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

VIRÁGVASÁRNAP

A nagyhat bevezető vasárnapja. Már a negyedik században vannak értesüléseink arról, hogy e napon Jeruzsálemben megtartották az Ur bevonulásának körmenetét, mely az Olajfák-hegyről indult a város felé, miközben a nép pálma- és olajágakat lengetett s az előénekes énekére e szavakkal felelt: „Áldott, ki az Ur nevében jő”.

Ezt a szokást csakhamar nyugaton is átvették, főleg Franciaországban. A virágvasárnap körmenet már a korai középkorban drámai színezetet kapott. A körmenetben Krisztust jellempesen a kereszt vagy helyenként a gyászpompával körülvett evangéliumos könyv ábrázolta.

E napon az Egyház pálmát (nálunk kibimbózott fűzavesszőket, barkát) áld meg. Ez a szertartás is megvolt már a VIII. században is. A virágvasárnap szentmisében szerepel Szent Máté passiója, melyet régebben a szerep maga énekelt végig.

A virágvasárnap szertartás emlékeztetünkbe idézi az Ur Jézus bevonulását Jeruzsálembé. „Áldott, aki az Ur nevében jő” — kiáltották felé az emberek. A béke, a szeretet, a jószág fejedelmét látták és fogadták benne. Amint-hogy az is volt. Várták az emberek, ujjongtak a bevonulásán és odaadták volna mindenüket érte. Csak azért, hogy néhány nap múlva azt kiálthassák felé: jesszűsd meg Őt. Örök emberi sors. Várja a jót, várja a békét, a szeretetet, de semmit sem akar érte tenni. Amikor pedig inyen kegyelemként az ölébe hullott, visszaél vele és elköttyavetyéli. Ma hozsannát kiált, holnap pedig keresztet kívánja látni.

Vajjon tudunk-e okulni az első virágvasárnap tanulságán? Semmi biztató jel sem táplálja reményünket. Ugy látszik, a virágvasárnap tragédiával terhes ujjongása mindig megisméllődik és utána nagypéntekeken és húsvétkon keresztül vezet az ember sorsának útja.

Pacha Agoston dr. megyéspüspök ünnepélyes küldetését fejezte be Aradon azt a lelki gyakorlatot, amelyet Török László nagyváradi hitésznek tartott az aradi hívek számára. A püspök virágvasárnap Aradon tartja meg a virágvasárnap szertartását.

A KISEBBSÉGI UJSÁIROK VILLAJA TUSNAD-FÜRDŐN 10 szobával, teljesen modern berendezéssel, gyönyörű fekvés, május 1-ére keres bérlet konyha és étkezéshez szükséges felszereléssel. Ajánlatok nyolc napon belül Sárkány Gábor „Temeswarer Zeitung” Timișoara, I. Str. Emilescu 5. címre kéretnek.

ORVOSI HIR. Dr. Barna László a Szent József kórház bogyógyász-urologus főorvosa Rimanóczy-utca 9 szám alatt ismét rendel. Telefon 27-57.

Honnan vásároljanak a mezőgazdák gyümölcsöt oltásokat? Bucurestiből jelenti a rádió: A földművelésügyi minisztérium felhívja a mezőgazdák figyelmét, hogy gyümölcsfákat csak a minisztérium által engedélyezett és ellenőrzött helyekről szerezzék be.

Prímicia. Timișoara-Temesvár. Saját tud. Pázmán Péter és Lehnert Agoston ujmisései, husvét hétfőjén mondják első szentmiséjüket. Pázmán a primiciáját Ujkissodán tartja, Lehnert pedig Németszentpéteren. Az utóbbi primicián Eisole József plébános tölti be a manuduktori tisztet, ünnepi szónok. Lamoth Gyula teológiai tanár. Az ujkisodai primiciára vonatkozólag még nem történtek bővebb megállapítások.

Legnagyobb választék

Jó minőség

Legolcsóbb árak

Maradékban egyes öltönyre, felöltőre, női szöveteket nagyon olcsó árban elárusítjuk

DEUTSCH posztóáruház

Oradea - Nagyvárad, Str. Avram Iancu No. 4.

„ELECTA” szövetek egyedüli lerakata.

Virágvasárnapján kezdődik a nagyheti lelki gyakorlat a nagyváradi premontrai templomban. Virágvasárnapján reggel 9 órakor barkaszentelés premontrai szertartás szerint. Ezen a napon kezdődik a nagyheti lelki gyakorlat, miután a keresztútj ájtatosságát és a litániát elvégezték. A nagyheti szertartások pontos sorrendjét lapunk legközelebbi számában hozzuk.

NAGYSZABÁSÚ DISZELŐDÁS JÓZSEF-FALVÁÉRT. A kolozsvári Római Katolikus Népszövetség 1940. március 24. és 25-én husvét első és másodnapján este fél 9 órakor a róm. kat. főgimnázium diszterternében a józseffalvi tüzikárosultak javára diszeloádást rendez. Szinre kerül Várdi A.: *Iskarioth* című 5 felvonásos tragédiája. A diszeloádást a kolozsvári Kolping legényegylet műkedvelő együttese készítette elő. A darabot Bálint József igazgató felügyelete mellett Kiss László rendezi. Ötven szereplő, egészen korhű ruhák, jelmezek, egészen új diszletek teszik érdekfeszítőbbé a mindvégig drámai hatásokban gazdag tragédiát. Számozott helyek. Jegyet előre lehet foglalni a Kolping Legényegylet helyiségében. Str. Baron L. Pop 3 szám.

A minisztérium engedélye nélkül nem lehet szőlőt ültetni. Bucurestiből jelenti a rádió: A mezőgazdasági minisztérium közli, hogy szőlőt csak a minisztérium előzetes jóváhagyásával lehet ültetni.

BETÖLTÖTTÉK A BÁNSÁGI MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG FŐTITKÁRSÁGÁT. Timișoara - Temesvár. Saját tud. A Magyar Népközösség bánási tagozatánál megüresedett főtitkári tisztség betöltésére most került sor. A meghirdetett pályázaton tizenötven vettek részt. A pályázók közül a tagozati elnökség a főtitkári tisztségre dr. Asztalos Sándort választotta meg, aki a napokban már el is foglalja állását. Dr. Asztalos Sándor biharmegyei származású, tehetséges, fiatal jogász, aki eddig a biharmegyei Köröstarján községben, mint segédjegyző működött. Ebben az állásban nagy közigazgatási úrtasságra tett szert, melyet most a bánási Népközösségnél elfoglalandó munkakörében érvényesít.

A Romániai Magyar Népközösség bucuresti tagozatának közművelődési szakosztálya Sarkady Gusztáv színházigazgató vezetésével alapos és szakzerű előkészületek után március 23-án, ezombaton este 9 órakor és 24-én, vasárnap délután 6 órakor és este 9 órakor tartja meg a Roxy színháztermében (Strada Lipsicani 53. szám alatt) első műkedvelő előadását. Ez alkalommal Kálmán és Bakonyi remek operettje Az obsitos kerül színre. A szereplők a bucuresti műkedvelők legjobbjaiból lettek összeválogatva és a legnagyobb igyekezettel kedvvel és lelkesedéssel végzik munkájukat. Az operett a szerzők egyik leg szebb műve, amelyben a gyönyörű zene mellett a darab lélekkel és szívetel teltetett meséje mellett sok a humoros jelenet is. A szindarab érdekes és változatos jelenetei, valamint kellemes zenéje minden igényt kielégít. Az előadás iránt igen nagy az érdeklődés és így mind a három előadás zseftől nézőtér előtt fog lefolyni. Az előadás tisztá jövedelmét a Bucuresti Tagozat kifizetett céljainak megvalósítására fordítja. A műkedvelő gárda legközelebb Géczy István „Ami az erdő meséi” dalos népszínművét fogja előadni. Előkészületben van a Gül baba operett, Aranykakas zenés vígjáték, stb.

* Lehangolt, étvágytalan, eldugult emherek-nél reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz megszabadítja az emésztőcsatornát a felgyülemlett erjedő és rothadó anyagoktól s az emésztőszervek további működését előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

VIII. Csokonai-utca 14 Nemzeti Színháznál.
Családi szálloda a város szívében
Ujnonnan berendezve. Közp. fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

A román diákok ünnepe Párisban. Bucurestiből jelenti a rádió: Párisban tegnap a francia fővárosban tanuló román diákok ünnepe rendeztek a román követségi palotában. Ez alkalommal Franasovici román nagykövet beszédet intézett az ifjúsághoz. Enekek, ének- és előadások után szavaltatok és énekkari előadások következtek. Az ünnepegen részt vettek a Párisban tanuló romániai magyar diákok is.

A betegsegélyzőpénztár és a céhek hivatalai adnak fölvilágosításokat a bevonultak családtagjainak segélyezésére ügyében. Oradea. (Nagyvárad.) Saját tud. A betegsegélyző pénztár igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy a katonai behívottak családtagjainak segélyezésére vonatkozó felvilágosításokat a helyi céhek irodáiban és a betegsegélyző pénztár 10-es számú helyiségében lehet megkapni. Ugyanezekben a hivatalokban a kérvényezőknek rendelkezésére bocsátják a szükséges kérvényformulát is.

Praktikus felvilágosító tanfolyamok Timișoara-Temesváron. Bucurestiből jelenti a rádió: Az állatorvosi főfelügyelőség az erdő, víz, vadászati felügyelőségekkel karöltve március 26. és 30-ika között felvilágosító tanfolyamokat rendez Temesváron a kereskedelmi liceumban. A tanfolyam ingyenes. Megnyitása ünnepélyes külsőségek között fog lezajlani s azon dr. Marta királyi helytartó is megjelenik.

* A nagyváradi Katolikus Legényegylet vasárnap Szent József ünnepe. A nagyváradi Római Katolikus Legényegylet, mint már röviden megírtuk, ma vasárnap 17-én, egész napos Szent József ünnepeget rendez. Az egyesület tagjai délelőtt a tiszórai szentmisén közös éntáldozáshoz járulnak az ujavárosi plébánia-templomban. Szentmise után az egyesület Teleki utca 13. szám alatti székházában közös reggeli lesz, majd a diszterternben megtartják az ünnepi közgyűlést s az új tagok felavatását. Délután 5 órai kezdettel ugyancsak a diszterternben az egyesület műkedvelői Losonczy Gábor kitérő rendezése mellett a Richelieu című történelmi színművet mutatják be diszeloádásban. Ugy a délelőtti ünnepség, mint a délutáni diszeloádás iránt várcsazerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A „Sasok” Turista Egyesület választmányának tagjait felkérjük, hogy a folyó évi március hó 19-én este 8 órakor az egyesület dr. Lazar Aurél utca 14. sz. alatti helyiségében az ideai közgyűlés előkészítése céljából tartandó választmányi gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

Temetés. Özv. Sztankovits Józsefné sz. Szabó Erzsébet, életének 80. évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése hétfőn, 18-án délután 5 órakor lesz a református egyház szertartása szerint az Alexandri-utca 25. számú gyászház-tól. Az elhunytat a Rulikovszky-temetőben lévő családi sírboltba helyezik örök nyugalomra. (Erdélyi „Concordia”.)

Özv. Albu Anna szül. Erdélyi meghalt 74 éves korában Taholin községben. Temetése március 17-én délután 2 órakor lesz. (Caritas.)

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Szombaton éjjel a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlănuța No. 46. Telefon 21-34. (Ajtay).

Irgalmasok, Boulevardul Regela Ferdinand 27. Telefon 14-84.

Minerva, Piața Unirii.

Salvator, Str. Alexandri. (Németh). Telefon 16-07.

Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-28.

Vasárnap Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

Korona, Str. Clorogariu No. 1. Telefon 13-71

Órangyal, Str. Alexandri.

Oroszlán, Piața Mihai Viteazul 14. Telefon 23-35.

Szent István, Str. General Holban.

Aranysas, Piața Unirii No. 6. Telefon 25-74.

A Vatikán külgügyminisztere

Maglione, biboros-államtitkár

Irta: Csiszár Béla

A világ legkisebb köztársasága tudvalevően San Marino és Andorra. Ezeket meghaladó lakosságukkal azonban valóságos óriásállamok a liliputi kis vatikáni állam mellett. A Vatikánváros alig egy kerület Róma városából. Mégis ez a kis állam olyan hatalommal dicsekedhetik, aminővel kevés földi birodalom. Uralma nemcsak a lelkek felett nagy, hanem a világpolitikában is számottevő tényező. Koronás államfője az egész szellemi világ felett uralkodik. Követői — több, mint hatvan diplomáciai képviselő szerte a nagyvilágban — rangsorban megelőzik a legnagyobb és a leg-hatalmasabb országait. Ennek az államnak kormányfője, vagy helyesebben szólván, kül-

mazik. Elvégezte a Nemes Papok Akadémiáját, a pápai diplomáciai szolgálatnak ezt az előcsarnokát, mind magasabba emelkedett. Különösképpen ki kell emelni a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjában végzett nagy-sikerű munkáját, amely diplomáciai karrierjének egyik fontos állomása volt. Innen külföldi posztra került, ahol 1926-tól egészen 1939-ig, tehát 13 éven keresztül működött.

A francia fővárosban, az európai politikának ebben a fontos központjában nagy diplomáciai művészettel és körültekintéssel tudta megőrizni a Szentszék tekintélyét és a mindenkori francia kormányok méltó megbecsüléssel voltak irányában. Ennek külső, látható jele gyanánt megkapta a legnagyobb francia kitüntetés, a Becsületrend nagykeresztjét. A katolikus tömegek előtt is rendkívüli népszerűségnek örvendett. Minden nyilvános megmozduláson résztvevett, számtalan alkalommal fel is szólalt. Lelkes, meleg hangon elmondott beszédei mindig emlékezetesek maradnak a francia közönség előtt. Egyedül a szélső nacionalista Action française táborra került szembe vele és felhasználta minden eszközt, hogy Maglione

kisebbitse, a francia nép szemében pedig népszerűtlenné tegye. Még attól sem riadtak vissza, hogy a nyilvános gyűlésen a kémkedés vádját szegezzék szembe vele. Azt állították róla, hogy berni nuncius korában a németeknek „hasznos szolgálatokat tett”. Mindebből persze egy szó sem volt igaz, de ennek a szélsőséges csoportnak minden eszköz jó volt. hogy Maurras, vezére indexretételéért és kiközösítéséért bosszút álljon a Szentszéken és képviselőjén. Maglione-t azért is gyűlölték, mivel az Action française működéséről tárgyilagos jelentéseket küldött Rómába. Maglione-t ezek a támadások nem ingatták meg tevékenységében, míg végül is ő maradt felül, támadói elhallgattak.

Párizsi nunciusi működése során kapta meg a bibornoki kalapot. XI. Pius pápa egyik kedvelt diplomatája volt. Halála után Pacelli államtitkár, aki szintén rendkívül kedvelte párizsi munkatársát, azonnal reagondolt és vele akarta betölteni az államtitkári széket, amikor a bibornoki kollégium választása reáesett és XII. Pius pápa néven elfoglalta Szent Péter utódainak székét. A választást egyöntetű örömmel fogadták mindenütt. Maglione bevonult a Vatikánba, ahol immár közel tíz hónapja működik általános meglepedésre. Különösen tevékeny működést fejtett ki a Szentatya oldalán az augusztusi békeközvetítő fáradozások során, tárgyalásaira az egész világ felfigyelt. Ebben az időben már csak Rómától és a Vatikántól várt és remélt még a világ békét is. Sajnos, az innen kiinduló fáradozások sem jártak sikerrel. Maglione fáradozásai azonban azóta sem szüntek meg. Továbbra is harcol és küzd a békéért, hogy Európa népei végre megleljék azt a nyugalmat, amelyre oly régen sóvárog-

ügyminisztere Luigi Maglione, biboros, államtitkár.

Márciusban, amikor az új pápa, XII. Pius kinevezte államtitkárává, hatalmas érdeklődés előzte meg jövetelét. A világ akáresak a Szentatya személyében, politikai érzelmek megtestesülését kereste, politikai állásfoglalást magyarázott bele a választásba, pedig, hogy mennyire nem volt igaza, azt Maglione államtitkár azóta már tökéletesen igazolta. Nem azal, hogy hallgatott és dolgozott. Ma az egyik államban épügy, mint a vele szembenállóban tisztelet és megbecsülés övezi személyét és tudják róla, hogy pártatlanságában és elfogulatlanságában éppannyira bizni lehet, mint ítéletében és ígérétében.

Vállán nemcsak a Citta del Vaticano gondjai nyugosznak, hanem az egész világegyházé, amelynek minden fontosabb kormányzati ügyvégső fokozatára fut be, hogy aztán jelentéstételre a Szentatyanál jelentkezzen a legfőbbekkel. De hozzá futnak be a politikai természetű jelentések is a világ számtalan helyén lévő nunciaturákról. Maglione államtitkár megmutatta, hogy méltó kormányzója a világegyház szellemi és politikai természetű ügyeinek s méltó megbízottja a Szentatyanak is. Markáns férfiare tekintet irásztala mellől látogatóira. Szeme meleg bizalmat, törhetetlen akaratot, nagy életszentséget sugároz s szavaiból mindenki kiérzi, hogy tökéletesen tisztában van feladataival és munkaterületével. Maglione pályája tipikus diplomata pályának indult. Régi felsőolvasországi családból szá-

HÓLABDÁZÁS

Irta: MÉCS LÁSZLÓ

Hólabdázó gyerekek
veres kézzel, veres arccal
labdát gyúrnak, kereket,
összecsapnak pajkos daccal,
nem sok célzás esik latba,
mindegy: hát? orr? láb? has-e?
Megy a labda, jön a labda,
háton puffan: odase!
orron pukkan: odase!
Összeállnak hármán-négyen
s kettőt vágnak; az se szégyen,
hogyha egyre törnek ketten
nagyvitézül, háta nyeknek,
még a könnye is kiesordul,
mégse állna ki a sorból,
könnye közül kikacag,
legényesen visszacsap,
megy a labda, jön a labda,
itt is csapda, ott is csapda,
fürgé labdát labda üz,
arcuk lángol, csupa tűz,
nézd már ott egy Isten-adta
vékonypénzü kisgyerek
megsértődött, pityereg,
eltöröit a mécsese,
kírajzott könnyémehese,
vérző szívvel félreáll,
de a többi kiabál
s áll a lármás labdabál.

Nem parfümös piperkóccal,
de vasizmú vig gyerkóccal
hólabdázni szerettek:
csodának-hullt piros hóból,
puha-meleg tréfaszóból
labdát gyúrok, kereket,
ki labdámat visszadobja
s nem haragszik: mellem dobja
megnyílik s már szívemet
dobom hozzá: ránevet.
Ki nem érti tréfaszomat,

az menjen harangozónak
bánat-tornyú bagoly-házba
s öltözködjön értem gyászba.
Ki haragszik s megy haza,
annak nincsen igaza!
Hívja össze minden cugos
cipős néni ismerősét,
nagy bánatát rakja búbos
kemencébe, mint a rőzsét
s fűtse ki a kedves hőség
vénasszonyok pótnyarát!
Soha sem lesz jóbarát:
titkon issza majd borát!
Sértett ember, ide nézz:
érett kedvem üde méz,
mert az Élet vad kamasz,
kedves, komisz és pimasz,
megsebesít, szent igaz,
de maga lesz szanitész,
boldog balzsam és vigasz.
Bósz játék ez, nem karambóll
Van labdája szinaranyból,
mint a Hold, mely fent barangol,
van labdája tüzes csókból,
fűtlyből, fényből, mézes bókából,
dicsőségből, unalomból,
jajból, bajból, halk álomból,
de mindegyik labda üt,
mert tövist és sanda tüt
rejt bele a kamasz Élet,
kik a szenvedéstől félnek,
egyre mélyül a sebük!
Nyafka ember, fájvirág,
nódd be úgy a mártír-árt,
tüt, melyet az Élet üt,
mint bevert szögét a bük!
Nebáncsvirág, idénézz:
sebeimből üde méz
csurran. Sorsunk viadal:
fájó ritmus, diadall

P. JÁNOSSY BÉLA:

ARANYPÉNZ

Ez az aranyos történet abból az időből való, amikor még nem volt moratórium és konverzió. Azaz hogy e fajta hitelművelet akkor is volt, csak hogy nem a most használatos értelemben. A moratórium akkor azt jelentette, hogy a hitelező időt adott az adósnak, hogy fizetni tudjon, most pedig azt jelenti, hogy a törvény időt ad az adósnak, hogy ne kelljen a hitelezőnek fizetnie.

Ugyanígy a konverzió azidőtájt azt jelentette, hogy az adós, akinek több helyen volt adóssága, egy helyre gyűjtötte s így csak egy bank s nem három vagy négy árverezte, ha tette került a sor, ma pedig azt jelenti, hogy akinek tesszem fel száz-ezer leije volt a bankban, az rumbát lejtethet örömeiben, ha a pénze felét megkapja, persze apró és bizonytalan rátákban.

Hogy melyik jobb és korszerűbb a kettő közül, azt én, a laikus, a hitelműveletekkel bibelődő közönség nagybecsű megítélésére bízom.

Az én történetem különben ott kezdődik, hogy a somorjai bank derék pénztárosa agyonlőtte magát. Ilyenkor az emberek rendesen sikksasztást szimatolnak. Mi oka is lehetne egy bankpénztárosnak egyéb oka az öngyilkosságra? Szerellem? A pénztárosnak férhezadó leánya volt s különben is a bankemberek általában nem nagyon romantikusok.

A dolgot a bankra nézve körülményessé tette, hogy a pénztár körül nem volt semmi hiba. A pénztáros, szegény, nyugodtan pihenhetett a somorjai temetőben, jóllehet halálának titkát magával vitte a sírba. Ebben van is valami. Egy bankembernek minden körülmények közt diszkrétnek kell lennie.

Igy hát a bank szempontjából nem volt tragikus a szegény pénztáros halála. De nem így fogták fel a dolgot a derék somorjai polgárok, akik a bankra bízták a megtakarított pénzüket. A pénztáros agyonlővi magát és a pénztár rendben van? Ez lehetetlen. A róka megeszi a tyúkot és a tyúk mégis él? Ez is épen olyan lehetetlen. Egy pénztárosnak nem szabad magában kárt tennie, ha rendben van a pénztár.

Egyszóval a somorjai polgárok is sikksasztást szimatoltak. S amikor egy polgár, aki különben is csak amolyan feltételes bizalommal ajándékozta meg a bankokat, mint idomítóját a szelidített tigris — sikksasztást szimatol, akkor ezt a szimatot a legerősebb füstölőszerrrel sem lehet más irányba terelni.

A mind jobban erősödő szimatnak az lett a következménye, hogy a somorjai derék betétesek egy valószínűleg verifényes szép napon megrohan-ták a bankot. Valamennyinek roppant sürgősen szüksége volt a betétre s valamennyinek az egész betétre. A bank vezetője a legerősebb biztonság-érzettel igyekezett megnyugtanni a felkavart kedélyeket.

— De urambátyám, mire gondol?! Csak nem hiszi komolyan, hogy álltani akarom magát?! Olyan biztosan áll a somorjai bank, akárcsak a pesti anyaintézet. Mit képzelt kérem...?

— Én azt, felelte nyugodtan urambátyám, hogy a pesti anyaintézet állhat biztosan, mert ott nem lőtte meg magát a pénztáros ur. Nagyon boldul tette a szegény. Isten nyugosztalja...

Nos, a helyzet úgy állott, hogy Somorján az összes urambátyámok ebben a meggyőződésben éltek. Beszélhetett az igazgató, amit akart. Somorja megboldult és követelte a betétek azonnali kifizetését. Majd, ha mindenki megkapta a pénzét, akkor elhiszik hogy a pénztáros ur pillanatnyi elmezavarban és nem a sikksasztás miatt való félelmében ölte meg magát.

A banknak, mint látnivaló, kétféle becsületet kellett megvédenie. A magáét és a pénztárosét. Legfőként azonban a magáét, mert a pénztáros ur ott fenn az örök bíró előtt eddig bizonyára tisztázta magát, ahogy tudta, de a bank az más. Az emberek előtt néha nehezebb kitisztázkodni, mint az örök bíró előtt.

Összetették hát fejüket a bankban, hogy a somorjai urambátyámok megnyugtatóra kitaláljanak valamit.

De ugyan mit...?

Az igazgatóból, aki öreg volt és kényelmes, mint egy ebédli karoszek, idők folyamán kiasz-szott minden ötlet és leleményesség. Őlt a helyen és okosabb niányában malmozott a két hüvelyk-ujjával. Ez kétségtelenül szórakoztató játék s nem jár szellemi megerőltetéssel. Hanem hát a somorjai

betétesek a malmozással nem elégedtek meg.

Ebben a kritikus pillanatban megszólalt László úr, a fiatal banktisztviselő.

— Én ajánlok egy módot.

Élénk várakozással néztek a fiatalemberre, aki szőke volt és bosszantóan fiatal, ami azonban nem akadályozta meg abban, hogy értelmes gondolatai és jó ötletei ne legyenek.

— Ellátmányt kérünk az anyaintézettől és kifizetjük a betéteseket. A bank iránti hitelbizalmat ezzel állítjuk helyre.

Ez Kolombus tojása volt. De hát az öreg igazgató csak a főttojások lehámozásához értett. A Kolombus tojásának nevezett problémából Kolombust is, meg a tojást is csak külön-külön ismerte. Az igazgató még aznap útnak indította László urat ellátmányért az anyaintézethez.

László úr nem kis elfogódottsággal állott meg az anyaintézet nagyhatalmú vezérigazgatója előtt, aki Ferenc József-dívatú, gondosan ápolt pojaszakállt, szürke kájerkabátot és szürke cilindert viselt s mindezekon kívül és felül a király belső titkos tanácsosa is volt. Nincs rá hiteles adat, hogy a király valaha is tanácsért fordult volna hozzá.

László úr röviden és értelmesen előadta a somorjai fiók kérését, kiemelve, hogy az ellátmányt tíz- és húszkoronás aranyban kéri mély alázattal.

A vezérigazgató úr öccellenéje meglegedett arcán a meglepődés pillanatnyi árnya rebbent keresztül.

— Minek az fiatalember? A papír ugyanennyit ér s hozzá sokkal kényelmesebb is hazavinni.

László úr azonban kellő tisztelettel, de csökönyösen ragaszkodott az aranyakhoz. A vezérigazgató egy pillanatig a fiatalemberen pihentette a tekintetét, aztán elmosolyodott. Tejszott neki ennek a fiatal bankhivatálnak a fellelése és arra gondolt, hogy aki fiatal korában így szereti az aranyat, az nem fog öregkorára koldusmódon meghalni.

László úr megkapta az aranyat és boldogan sietett haza Somorjára, ahol a küldött táviratból tudták már, hogy az út eredménnyel járt. Az igazgató tudomására adta az izguló betéteseknek, hogy holnaptól kezdve mindenkinek kiadja a betétjét, aki ki akarja venni.

Mikor László úr az aranyakkal telt zacskókat az asztalra hübbentette, az igazgató csodálkozással nézett rá.

— László úr, megörült maga? Minek az ördögnek ez a sok arany?

— Nem az ördögnek, hanem a betéteseknek.

Mint mikor a szél kavarja

Fent a büszke
kékenszürke
ég alatt,
messzeszállnak,
meg se állnak
mádarak,
égi tájnak
nincs határa,
merre jár a
vadmadár.
All a fészek
és ő részeg,
ha párjára
rátalál...

— Hogyha érted
mennék: bércek
és vasajtó
állna őrt,
hogy megbujjak,
mint a duvad
komor őrszéd előtt
Nem ölhet
csak a lelked,
ha jön esti
pirkadat,
s míg az alkony
lent a parton
halkan festi
ajkadat:
úgy lehetek
csak veled, —
mint mikor a
szél kavarja
és egymással
betakarja
a lehulló levelet...

HUZELLA ÖDON.

* A máj és a epeutak megbetegedéseknél az első feladat rendszerint az, hogy a természetes „Ferenc József” keeserűvíz használata által — reggelenként éhgyomorra egy pohárral, esetleg kevés forró víz hozzáadásával — megfelelő bélürülésről gondoskodunk. Kérdezze meg orvosát.

felelte László úr szemrebbetés nélkül.

— De mikor papírpénzzel is fizethettünk volna? erősködött az igazgató.

A László úr kék szemében ravasz fény csil-lant meg és szája körül hamis mosoly bujkált.

— Kérem igazgató úr, szíveskedjék rám bízni a betétesek kielégítését. Megpróbálom elintézni az ügyet. A betétesek meg lesznek elégedve.

Az igazgatót leszerelte a fiatalember friss ön-bizalma és határozottsága. Legyintett. Hát csinálja. A jó az, hogy van pénz és a somorjai bank bec-sületén nem esik csorbba.

A betétesek pedig, ahogy a költő mondja, mint vérszagra az éji vad, gyűltek-gyülekeztek más-nap a pénztár körül. A pénztárnál László úr ült és vidáman, fölényesen kezelte őket. Az első betétes nagyot nézett, amikor meglátta a fényes arany-koronásokat, amelyek úgy csengtek a pénztárasztal márványlapján, mint a legtisztább velencei kri-stály.

László úr mosolygott és fizetett, a betétesek hallgattak és csodálkoztak.

De már az egyik jeles polgár, akinek egész kis halom tíz- és húszkoronást kellett volna magához tennie, megvakarta tojás nagyságú golyváját a nyakán és szerényen instanciázott:

— Kérem a tekintetes urat, adjon nekem bankpénzt ehelyett a sok arany helyett.

László úr megemelte a hangját:

— Az aranypénz törvényes fizetési eszköz s azt köteles mindenki elfogadni. Mi arannyal dolgozunk urambátyám. Tessék mozogni, mert kell a hely!

A betétesek összenéztek és gondolkozni kezdtek. Nacsak na. Nem lehet ott baj, ahol arannyal fizetnek s hozzá még ilyen kurtán beszélnek az emberrel. Nem történhetett ott sikksasztás, ahol szemöldökrándulás nélkül fizetik ki ezt a tenger-pénzt, hozzá még aranyban. A somorjai bank nem állhat rosszul, mert ha rosszul állna, nyilvánvaló, hogy nem tudna fizetni, vagy csak részletet a betétekből. Itt ellenben a fiatal László pénztáros úr úgy vágja ki a betéteket aranyban, mint más a két ászt a kártyában.

Hát az arany mégis csak torkon ragadta a somorjai betétesek fantáziáját. Mert az arany mégse papír, akinek aranya van, annál a bankó se hiány-zik. Arról, hogy a papírbankóba devalvációk után pakoltak már sáfrányt, szóltak hiteles történetek, de arról senki se tudott, hogy az aranyat ócska-vasként eldobták volna valaha.

S a somorjai betétesek véleménye szempillan-tásra megváltozott a somorjai bank megbízhatósága felől. A jeles polgár, aki nézte egy darabig a rakás aranyat, újból megszólalt:

— Tudja mit tekintetes úr? Bent hagyom a betétet, ha nem akar bankót adni. Nehéz nekem ezt a sok aranyat hazacipelni. Kiszakítja a zsebe-met s még el találom szotyogtatni.

A László úr szája most már nyílt mosolyra hú-zódott s évődve szólt a betétes felé:

— Miért nem rísz el? Hát ha a bank megbu-kik s maga a pénze nélkül marad? Elfelejtette már, hogy a pénztárosunk agyonlőtte magát?

A betétes könnyedén legyintett, mintha a fel-tevést is el akarta volna magától hessegetni.

— Megbukni, ahol ennyi az arany? Ugyan ké-rem...

Nem telt bele két nap s a somorjai betétesek egyenként szállingózva, szinte bűnbánóan hozták vissza a pénzüket. E napokban nem kis meglege-déssel gondoltak arra, hogy a Sion hegye ugyan-csak erős. Is a somorjai bank, ha ugyan lehetséges, még ennel is erősebb valamivel.

És elhatározták, hogy közadakozásból sírkövet állítsanak az öngyilkos pénztáros sírja fölé. Mert hát mond az ember életében rosszat az emberről, de halála után csak jót mondjon és tegyen, ha, mi-ként itt is, kiderül a való igazság.

Az igazgató megveregette a László úr vállát és elismeréssel mondta:

— Na fiatalember, magából valamikor nagyon értelmes és nagyon rossz bankdirektor lesz.

Az is lett. Mostanság azonban csak viharos ál-maiban lát aranyat. Azt a keveset pedig, amit éb-ren lát, megtartja magának, mert ő mindenikünk-nél jobban tudja, hogy jobb ma egy húszkoronás vert arany, mint holnap egy újonnan nyomtatott ezres bankó.

17 évig szenvedtem gyomorban...

Mielőtt a Gastro D-t használtam, írja többek között Rudnymin Dragomir, Girea, Str. No. 110, Jud, Timis-Torontal, majd folytatja:

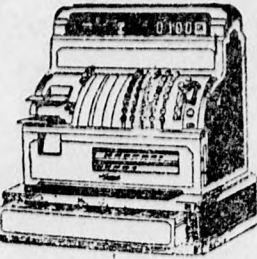
„...Szíveskedjen sürgősen küldeni részemre két üveg Gastro D. gyógyszer, én már maguktól rendeltem és nagyon szépen köszönöm, mert jól érzem magamat, 17 éve egyhuzamban szenvedtem gyomorbetegségben és most két üvegtől egészen érzem magamat...”

Penti sorokhoz megjegyzésünk csak annyi, hogy a Gastro D-kúra ajánlatos az összes gyomor- és hólbántalmak, ezekrekedések, valamint epe-, vese-, májbetegségek és emésztési zavarok esetében. Orvosok is ajánlják.

Gastro. D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban vagy megrendelhető 140 lei utányvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, București, Calea Victoriei 124.

Csak kétféle lehetőséggel biztosítható az üzleti siker:

- 1.) többleteladás által,
- 2.) a kiadások mérséklésével.

„NATIONAL“

féle pénztár blokk-gép eredményesen végzi el ezen két problémát.

Szemléltető bemutatása ezen gépnek minden kötelezettség nélkül romániai főképviseletje:
NICOLAE IVANOVICI S -ri utján
 BUCUREȘTI, Cal. Victoriei 25. Telefon: 40630

A kisebbségi létérdek sodrában

A létérdek olyan hegyipatak, amelynek folyását nem lehet visszatartani. Föld színén vagy föld alatt megtáldlja a maga útját és minden akadályon áttörve, feltartóztathatatlan erővel viszi fűrgén előre csobogó habjait.

A kisebbségi tennivalók felismerése épen ilyen létérdek. Egy élni akaró nép legfontosabb létérdeke, mert addig építéshez hozzájárni nem lehet, amíg az ember előbb tervet nem készít, hogy voltaképpen mit is akar építeni. Sajnos kisebbségi létünk épülete még mindig csak félgkész alkotmány. Azt sem mondhatni, hogy természetesen összerótt, okos előrelátással megalapozott munka. Inkább pillanatnyi rögtönzésekkel, csapongó természetlenségekkel és sok-sok egymást keresztező akaratokkal emelkedett félgkész munkává. Sok, nagyon sok hiányzik még ebből az épületből. Tisztánlátás, a helyzettel okosan való számvetés, tengerenyi önzetlenség és jóakarát szükséges ide, hogy a kisebbségi, magyar élet családi háza mindnyájunk számára legalább tűrhető hajlékká terebessiljön.

De ügylőzzük, a jóakarát és önzetlenség, a segíteni akarás és az okosság nem hiányzik. Azon a cikksorozattal, amelyet a kisebbségi, magyar társadalom szembeszökő hibáinak orvoslása érdekében indítottunk meg, mi csak a hangvilla szerepét kívántuk betölteni. A megütött hangvilla rezgése azonban figyelő fülekhez jutott el s mikor azt hittük, hogy már egészen elhallgult, még akkor is jönnek, érkeznek a szerkesztőségi postával hozzászólások és bírálatok formájában az utólagosra válaszó visszhangok. A „társadalmi betegség” gyógyszerét ajánlják ezek a hozzászólások. Csak köszönetet mondhatunk értük, akár velünk egy síkon, akár velünk ellentétesen utélik meg a felvetett kérdéseket.

Most egy igen értékes írást közlünk a társadalmi ankét során. Az előbb következő sorok írja egy nyugalmazott ipariskolai tanár, aki több, mint három évtizeden keresztül állt az ifjúság nevelésének szolgálatában. Munkájával és életével épen azt az ifjúságot szolgálta, amelyet erőteljesen kívánunk bevonnai a magyar jövő építői közé. Ott élt ezek között az ifjak között, látta és megismerte őket. Életüket és értéküket egyaránt. Írásu tehát a tapasztalt és lehiggadt ember felfogása és értékelése.

A levél így szól:

„Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

Árty Árpád szerkesztő úrnak társadalmi hibáinkról írt cikke és az annak nyomán támadt hozzászólások többek között engem is gondolkodásra készítettek. Gondolkodásomnak első eredménye az a megállapítás volt, hogy bár volna most már a dolog fölött napirendre térni és a feledésnek átadni, hanem inkább a segítség módjait kell tovább gondolkodni. Talán nem lenne erélytelen a nyilvánosság számára közölni egy olyan egyén tapasztalatait, aki, mint én, 32 évig állottam az iparos-ifjúság nevelésének szolgálatában. Hiszem, hogy nem természetlenség föltenni magamról, hogy ismerem a tárgyat, amelyhez hozzászólani akarok.

A panasz arról szólt, hogy iskolákban, vagy talán egyéb társadalmi érintkezések alkalmával

nem fogadják olyan szívesen az iparos és kereskedő ifjúság közeledését, amint azt megérdemelné. Ez a panasz természetesen jogosult is, mert akik dolgoznak, azok nemcsak a sajátmaguk, — hanem a társadalom érdekeiért is dolgoznak és a mellőzést semmiféleképpen nem érdemlik meg. Ezt tudja ma már mindenki és ha a dolgokat másik oldalról tekintjük, rájöhettünk arra, hogy a mellőzés okai nem ott vannak, hogy a mellőzött a munkássztyályhoz tartozik, hanem máshol. Kisebbségi társadalmunkban ma már mindenki tudja, hogy a zsenitrikedés korszaka lejárt és ha itt-ott akad is olyan, aki szeretne a multak dicsőségében fürödni, ezek az esetek ma már ritkák és nem is számítanak. Az emberek már jórésben tudják, hogy merre kell tartani és a hiba nem is itt van, hanem — mondjuk ki nyíltan és bátran, — abban a műveltségi különbségben rejlék, ami az iparos és kereskedő ifjúságunk nagyobb tömege és az ugynevezett „jobb” osztály között fennáll. Ha nem valljuk be nyíltan ezt a hibát és csak kerülgatjuk, mint macska a forró kását: akkor soha nem is tudunk a hibán segíteni. Nem az iparos, kereskedő vagy munkás osztálytól való idegenkedés a mellőzés oka, hanem az, hogy az érintkezésben nincs közös téma, nincs közös gondolat, mely mindkét felet egyenlően érdekelné. Láthatjuk elégszer, hogy a munkás, kisiparos, kiskereskedő családból kikerülő ügyvéd, orvos vagy egyéb lateinert szívesen fogadják magukba a jobb családok és nem érezték sem az elhelyezkedésben, sem az érintkezésben hátrányát a munkássztyályból való származásuknak, amint a műveltségnek egy magasabb fokára léptek. És nem az osztályból, hanem az alacsonyabb műveltségi fokból kellett kilépniök, hogy szívesen fogadják őket.

Az „úri” fiukkal, akik vagy kénytelenségből, vagy a könnyebb kisebbségi elhelyezkedés okáért léptek munkás pályára, nem jözök foglalkozni, ezek még most sem gyakori esetek és az ő útjuk amúgy is simábbak, mint a nagyobb tömegé, amelyről a továbbiakban szólni akarok. Azokról akarok szólni, akik munkás, legtöbbször igen szegény családokból származnak és ugyiszólván predesztinálva vannak arra, hogy szülőik osztályánál maradjanak, mert nincs más választás számukra. A fentírott megállapításomat ne vegye

VESSELY IVAN:

ZSOLTÁR

Es az ének
 Száll az ének,
 Átal felhőn, borulaton.
 Odafönn, már nincsen salak,
 Lomha, súlyos, szürke aayag.
 Se nagy hegyek, se kis atom.

Nyíltbeszen
 Már ott terem,
 Isten előtt szól az ének:
 — „Mélyről jövök, nál a rögök
 Csak lehúznak... Itt kikötök,
 En a dal, a vágy, a lélek.”

tőlem rossz néven a munkás-ifjúság, mert ha van bennem vágy a segítségre, akkor most sem mondhatok egyebet, mint amit 32 éven át a tanteremben mondtam: tessék tanulni!

Tanulni? Hogyan? A munkás, kisiparos vagy kiskereskedő szülők a maguk szerény körülményei között egy pár alacsony iskolai osztály elvégzetésével megteszik a magukét. A mester is megfelel a maguk feladatának, mikor a fiut a kellő szaktudásra és becsületes munkára megtanítja. Az iskolafenntartó hatóságok tartanak fenn kellő iskolákat és mégis mi az oka annak, hogy még ennél is több tanulásra van szükség? Ennek oka az, hogy ma mindez kevés és emellett még másféle műveltségre is szükség van. Nemcsak szélesebb látókörű tudást, hanem lelki kiművelődést is kívánnak ma az emberektől. A „gyermekszobáról” nem is beszélünk, de arról igen, hogy mikor pótolhatja egy ifju munkás azt, amit vele szemben ezirányban elmondottak? A munkás ifju élete szigorú, majdnem pihenés nélkül való munkában telik. Bizony nehézségre számára a tanulás, amelynek még sokféle egyéb gátlói is vannak. Számos olyan esetet is ismerünk, amikor a kis „inas” egyben kenyérkereső vagy éppen családfenntartó, mert az ő szerény kiskeresetére van utalva az özvegy édesanyja s talán több testvére is. Egyetlen öröme és szórakozása a sport és ez a legnagyobb szerencse, mert enélkül talán rossz helyen keresné a szórakozását. Nincs alkalma, elég ideje a művelődéshez semmilyen irányban és talán nem is ismeri az idevezető utakat. És a „jobb” társadalom vajjon tess-e elég kísérletet arra, hogy kézen fogja, vezesse, tanítsa a lelki kifinomodásra? Valljuk be, hogy nem a munkássztyály hibás abban, hogy még nem áll a műveltségnek magasabb fokán és valljuk be, hogy az ifju munkásság érdekében nem történik annyit, mint amennyit történetne és amennyinek kellene történni.

Egyházi közületek keretében már állítottak fel tanonc-otthonokat. A meglevőkkel nem tudok foglalkozni, mert nem ismerem teljesen a működésüket. Két dolgot azonban bizonyosan tudok, azt, hogy ezek száma és befogadóképessége elenyészően kicsi a mi magyar kisebbségi munkás tanulók létszámához képest és azt, hogy a tanoncotthonok szaporítása, nagyobbítása és működésük intenzívebbé tétele ugyiszólván az egyetlen eszköz arra, hogy tanulók nevelését irányítsuk, működésük lehetőségeit gyarapítsuk. Ha nem tudunk új otthonokat létesíteni, vagy a meglevőket nagyobbítani, akkor a már meglevőkbe be kell vonni a nem benn lakó ifjúságot. Szívesen vesznék részt majd ezen mindenféle tárgy vonzó előadáson, ami őket érdekli s amelyből tanulhatnak. Egészen bizonyos, hogy a mi kisebbségi társadalmunkban akad elég pap, tanár, ügyvéd, orvos, mérnök, művész vagy egyéb lateinert, kik szívesen vállalkoznának előadások megtartására. Nem elég szüreti multságokat rendezni és tánc-kolonoikat tartani, bár ez is kell és az is kell, hogy mi is részt vegyünk a szórakozásukban, hogy érezzék a közeledést s a velünk való érintkezésből is tanuljanak. Foglalkozzunk szeretettel a szurtos kis „inas”-sal, akit lenézünk, de nem gonzolunk arra, hogy miért olyan ő, amilyen. Ha továbbra is elzárkózunk tőlük, akkor Cuncika ismét nem lesz megelégedve a táncosával. Mert Cuncikának is igaza van; ő egy kedves vidám, művelt fiúval szívesen táncol, de sem a fedőszerkezetekhez, sem a fogaskerekekhez nem ért.

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Elnézését kérem irásom terjedelméért, de hát erről köteteket is lehetne írni. Ha talán valamiben tévedtem volna, szívesen veszem a felvilágosító hozzászólást, mert abból az ügynek csak haszna lehet. Ugyis igazam.

csak meg kell kezdeni valakinek az itt leírt eszméknek a részletesebb megtárgyalását és kivitelét. Én mondhatom, hogy érdemes lesz vele foglalkozni és nekem már sok olyan iparos-tanítványom volt, kiket fiaimnak is szívesen elváltatam volna. Kiváló tisztelettel

Mikes Ödön.

Vonjuk le tehát a következtetéseket Mikes Ödön leveléből. Az általa ajánlott munka kettős irányu: tanulni és tanítani kell! Előző cikkeinkben — habár más formában — ezt már hangsúlyoztuk mi is. A magyar társadalom mozaikjában minden egyes ember annyit ér, mint amennyi a belső értéke. A belső értéket pedig a 'élek és szellem kincsei alkotják. Amennyivel többet tudok, annyival értékesebb ember vagyok a köz — és mindenek előtt a kisebbségi köz — szempontjából. Az én, a te s az ő lelki erősségei adják a kisebbségi együttes lelki erejét, a mi, a ti s az ő szellemi fegyvereinek összességével kell megvívni nehéz harcunkat népiünk fennmaradásáért és boldogulásáért.

Az iparos ifju sem vonhatja ki magát ennek a tételnek kötelező ereje alól. Valóban nem elegendő már manapság a szakma alapos tudása, hibátlan megtanulása. A szellemi felkészültség híján csupán szakmai tökéletesedésre törekvő iparos ifju csak egyoldalú, szimpla értéket képvisel. De ha a szakmai tökéletesség, amely valóban minden magyar iparosra legelsőrendűbb kötelesség, a szellemi felkészültség erejével egészítődik ki akkor az iparos ifju olyan értéket képvisel a kisebbségi társadalomban, amelyet nemcsak hogy vitássá nem szabad tenni népiünk életében, hanem amelyet a jövő alapozásánál beton gyanánt kell felhasználni.

De a hozzászóló nagyon helyesen rámutatott a „jobb” társadalmi osztály kötelességeire is. A jövő társadalmának építéséből ez a társadalmi réteg sem vonhatja ki magát. Ellenkezőleg. Mindazokkal az előnyökkel, melyeket a születés, a szerencsésebb nevelődési viszonyok, kedvezőbb társadalmi elhelyezkedés biztosít számukra, teljes lélekkel oda kell állniok az iparos, munkás vagy földműves mellé. Meg kell osztaniok vele a jobb élet, tisztultabb és emelkedettebb szellemi légkör tarisznyájának tartalmát. Csak az ilyen két kiindulási pont felől mégis egyirányban futó közös akarat, közös elszántság alapozhatja meg a jobb jövő szebb és egészségesebb magyar társadalmát.

A nemzeti értékek oly sokra becsülésének korában még az értékmorzsolóknak sem szabad elkallódniook. A kisebbségi létérdek patakjában csak így csoboghat üdítő, tiszta, új életet adó víz.

Árvay Árpád.

A légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

Nagyvárad város polgármesteri hivatalának MONT irodája közli, hogy március hó folyamán a légvédelmi tanfolyamokat a következő sorrendben tartják meg.

- 18-án az N kezdőbetűsök,
- 19-én az O kezdőbetűsök,
- 20-án a P kezdőbetűsök,
- 21-én az R kezdőbetűsök,
- 22-én az S kezdőbetűsök,
- 23-án a T kezdőbetűsök,
- 26-án az U kezdőbetűsök,
- 27-én a V kezdőbetűsök,
- 28-án a Z kezdőbetűsök.

A tanfolyamokat délelőtt 9—11 óra között tartják meg a Katolikus Kör Regele Carol II. utca 2. szám alatt lévő nagytermében.

Tavaszi verőfény. — Lilian Harvey villája kertjében

SZÍNHÁZ

A Thalia színtársulat vendégszereplésének műsora

Szombat este 9 órakor: **Földindulás.** (Kodolányi János nagyszabású izgalmas színműve. — Rendező: Kádár Imre. Főszereplők: Fényes Alice, Benes Iona, Pál Magda, Mária Éva, Hegyi Lili, Miklóssy Margit, Havady Nagy Ilonka, Faludi Márta, Járjai Teri, Feledi Éva, Nagy István, Toth Elek, Lantos Béla, Szabados Árpád, Bérezi Mihály, Bodó György, Perényi János, Senkáliszky Endre. — A díszleteket Rajnay Sándor tervezte. Premier bérlet 14. szám.)

Vasárnap délután 3 órakor: **Feleség.** (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Földindulás.**

Vasárnap este 9 órakor: **Földindulás.**

Hétfő este 9 órakor: **Földindulás.**

Kedd este 9 órakor: **Gyermekkeresztesek.** (Lucian Blaga hatalmas színműve. Sabin Dragoi zenéjével, Demian Tassy díszleteivel. Rendező: Kádár Imre. Főszereplők: Fényes Alice, Benes Iona, Havady Nagy Ilonka, Pál Magda, Haáz Jolly, Faludy Márta, Feledi Éva, Járjai Teri, Hegyi Lili, Nagy István, Toth Elek, Lantos Béla, Senkáliszky Endre stb. Premier bérlet 15. szám.)

Szerda este 9 órakor: **Földindulás.**

Csütörtök délután 5 órakor: **Feleség.** (Olcsó helyárrakkal.)

Csütörtök este 9 órakor: **Földindulás.** (Bucsu-előadás.)

A SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYE:

— Vasárnapi előadások. Vasárnap három előadást tart a színház prózai együttese. Délután 3 órakor olcsó helyárrakkal Bókay János ragyogó vigjáték újdonsága, a Feleség kerül színre Fényes Alice, Haáz Jolly, Kovács György és Nagy

István főszereplésével, míg délután 6 és este 9 órakor rendez helyárrakkal Kodolányi János óriási sikerű színműve, a Földindulás töltik be a műsort.

— **Földindulás.** Évek óta nem volt Nagyváradon színpadi mű, amely a darab kitűnő kvalitásait, a szerző bátorságát, drámai erejét, emberformáló képességét annyira csillogtatni tudná, mint Kodolányi János csillogtatja a Földindulás című nagyszabású drámájában. A külföldi sajtó egyöntetűen magasztalja Kodolányi drámáját, mert a Földindulás az utolsó évek legnagyobb színpadi szenzációja. Kolozsvári diadalmos előadásai után hozzánk is eljutott a Földindulás és azt a Thalia kiváló prózai együttes olyan előadásban hozza színre, amilyenre példa nem volt. A világvárosi színvonalu rendezés, a tökéletes összejáték, a remek szereplők és fegyverezett, pompás statisztéria csak emelik az előadás sikerét.

A Földindulás nálunk még vasárnap délután 6 és este 9, hétfőn, szerdán és csütörtökön este 9 órai kezdettel van műsoron, mindenkor rendez helyárrakkal.

— **Gyermekkeresztesek.** Jövő kedden nevezetes esemény lesz a színháznak. Gondos előkészületek után kerül színre Lucian Blagata hatalmas, izgalmas drámája, a Gyermekkeresztesek. Lucian Blaga drámája nemcsak irodalmi esemény, hanem egyben igazi nagy színházi produkció is. — Színházunk Makkai László fordításában, Kádár Imre rendezésében páratlanul gazdag kiállításban hozza színre Blaga remekét, amelyhez Sabin Dragoi irt kísérő zenét. Demian Tassy díszletei ennek a nagy művésznak alkotásai között is kiemelkednek. A keddi előadás, amelyen a szerző személyesen is megjelenik, rajta kívül bejelentették részvételüket mind a román, mind a magyar társadalmi, irodalmi világ reprezentánsai, úgy hogy a keddi előadás díszelőadásnak számít. A zenekart Szatmáry Endre karnagy vezényli.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: HA ELJÜN A HOLNAP.
DORIAN: ORSZAG NŐK NÉLKÜL.
CORSO: HELENE.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

EGY RÓMAI ASSZONY

Róma, március hó.

Megyek az utcán; nem is megyek, csak buk-dácsolok előregörnyedten, a kétségbeesésnek abban az állapotában, mikor már nincs önfegyelmesség, mikor már nem titkolunk senki előtt semmit, nem resteljük a sok kérdő, megdöbbent tekiutetet, csak sokogunk, olykor beszélünk is, mint egy esze-lős.

Igy megyek az utcán, nem hallok és nem látok egyebet, csak egy kis fehér ágyat a klinikán, az ágy-ban a kis fiamat, felösmerhetetlenül soványan, csak nagy barna szeme néz rám merően, mintha mondaná: elmegyek.

És az orvosokat hallom, akik mondják: „Nem lehet megmenteni, nem marad meg a gyomrában étel, — mi mindent megpróbáltunk.” — Már két hónapja tart ott ez az élet-halál harc súlyos gyomor- és bélhurttal. Kis, nyolc hónapos szervezete már úgy legyengült, hogy nem bír ellenállni és menthetetlenül fog a kis életgyertya, már utolsókat pislog. Egy fiatal, tehetséges orvos kezeli. Bámulja a gyermek erős tüdejét, hogy még mindig nincs megtámadva, holott két hónap alatt három és fél kilót fogyott. Megpróbál vele mindent: a legdrágább külföldi orvosságokat, besugárzásokat, — már nem használ semmi. Gyomrában minden ecetté válik és kidobja az ételt, alighogy beadagolják neki. Még egy remény van: próbáljuk meg az anyatejet, igen kis adagban, mint orvosságot, hogy segítsen emészteni. És én futok, — keresni anyatejet a fiamnak. Egyik dajkaközpontról a másikig. Dajka van elég, kérem őket, de egy sem jön el. Mert csak két-három hónapról van szó, míg a gyerek felgyógyul, ám ők egy évre akarnak szer-ződni. Nem, ők csak ujszülőkhöz mennek, egy évre, két évre, de így, — ez nekik nem üzlet. Iga-zuk van, ez nem üzlet. Futok a népkertekbe. Selyemszoknyás úri dámák után megyek, kérem asszonyukat, hogy engedjenek át napi fél pohár te-jet, egy életről van szó! Nem lehet. Egész délutánt töltök el könyörgésekkel és már nem is kérek, mar-kóvetelek, — mert minden perc drága. Jaj, öt óra, most etetik a fiamat és nem veszi be az ételt és megint gyengül és megint egy lépés a halálhoz és ő néz, néz és vár... Vagy engem, vagy a halált.

Este van, hazamegyek. A klinikán azzal biztattak, hogyha beáll az agónia, — hívni fognak. Igen, hívni fognak, hogy az én karjaimban haljon meg, ahogy az én karjaim-ban kezdte meg az életet. Míg távol voltam, nem kerestek senki. Tehát még nincs agónia, még van egy éjszaka talán és talán holnap találok tejet neki és megmentem.

Éjjel tizenegy óra. Csengetnek.

Jaj, — engem hívnak.

Nem engem hívtak. Táviratot hoztak és el-tesztelték az ajtószámot. Továbbá már nincs nyu-galom. Már így lesz: egyszer csak mégis hívni fog-nak, szokjuk meg, hogy hívni fognak és menni kell a halál elé, hogy odaadjan neki a fiamat.

Ma már nem lehet többet aludni, a kis ágyra kell gondolni, a klinikai félhomályra, a csendes ápolónőkre, akik jók, de a halottat nem siratják meg, mert nem az övék. Éjjel is történhetik valami, talán észre sem veszik azt a kicsi sóhaját, ahogy a lélek a megkínzott kis testből elszáll. Vajon hogy van? Nem halt-e meg szép csendben, hisz' olyan jó kis fiú volt, mesélték, hogy soha nem sír, amikor pohárnyi víz-injekciókat adnak be neki, hogy éhez-teste ki ne száradjon. Ilyenkor bőre öklömnnyire feldagad, liláskökre feszül és ő nem sír, mint a többi, nagy okos szemekkel nézi, ahogy hozzá-készülnek és fájdalmában az öklét harapja, ujjaira már bőrkeményedés nőtt, ahogy rágta a kinok alatt. Száját kiverte a láz és minden etetésnél vé-resre reped — és ő nem sír. Nem. Ő. már félig an-gyal és az angyalok nem sírnak. Talán már csak azért van még itt, hogy én beletörődjem távozá-sába. Hogy megszokjam, hogy én is lássak egy kis koporsót, mint annyi más anya és örökre az ide-geimbe vésődjék a koporsószegezés zaja és az első rögök dübörgése a tetetűben. Ezt mind átélem ezen az éjjelen és álmomban is a fiamat hívom; valami megpattant az idegeimben, már eszelősen sírok, pedig ő még él.

Senki nem tudja, mit éltem át ezen az éjjelen.

Régelt lett. Igen, új hajsza az anyatej után.

De hol és ki ad nekem anyatejet? A klinikán sok beteg gyermek mellett ott van az anya is, hogy megszoptassa; az orvos kéri őket, mentse meg a kis magyar fiút, de nem ad tejet senki.

Igy megyek az utcán. Már nincs remény sehol és sírva járok, csak a kórházi ágyat látom és az ápolónők rettentő vigasztalását hallom:

„... még marad három gyermeke, — ne sírjon.”

Itt-ott észreveszem, hogy néznek az utcán, de nem tudom visszafojtani a sírást, hisz haldoklik a fiam.

És ekkor szembejön velem az asszony.

Tipikus római matróna. Magas és kerek arca piros-pozsgás. Mellette három kislány hancúrozik, karján pufók gyerek ficánkol. Munkásasszony, de nem szegény, jól táplált és jól öltözött. Megtorpan és kérdi:

„Miért sír signora?”

Megdöbbenek, de elzokogom, hogy menthetelen a fiam. A rómaiak közvetlenségével karonfog és velem jön. Mindent akar tudni. Be akar vinni magához, hogy igyam egy csésze fekete kávé, hisz alig állok a lábamon. Nem megyek, nem kell nekem semmi. Felkísér lakásomba a gyereksereggel együtt. Kiszül, hogy egy utcában lakunk.

Leül és azt mondja:

„Adjon egy tiszta poharat.”

Nem tudok szólni, csak sírok és ő nevet.

Ég perc alatt tele a pohár és az anya azt mondja:

„Vigye és vizsgálta meg, hogy jó-e a fiának

és akkor mindennap adok egy pohár tejet, Attilio észre sem fogja venni, — van nekem elég.”

„Fáj? — kérdelem aggódva.

Dehogyan fáj, oda se nekil! — feleli nevetve. Most már ne sírjon, siessen a fiához.

Nem sírok és nem beszéllek. Attilio már vígan szopik, majd rámnéz, aztán hamar odatapad anyja mellére és szürcsöli az édes anyatejet. Ujra rám néz. Ajhán nagy fehér csepp ragyog, mint drágagyöngy. Mosolyog és fölényes, — övé az élet.

Futok a klinikára. Fiam azóta rosszabbul van. Vezem a tejet. Azonnal vizsgálják: kitűnő, egészséges.

Másnap a fiam már emészt, naponta kétszer visszük neki a friss tejet, az életet.

Az asszony 28 éves, nevét ma sem tudom, öt hónapon át táplálta a fiamat. Pénzt nem akart elfogadni; Isten nevében adott, mert ő is anya és megértett engem.

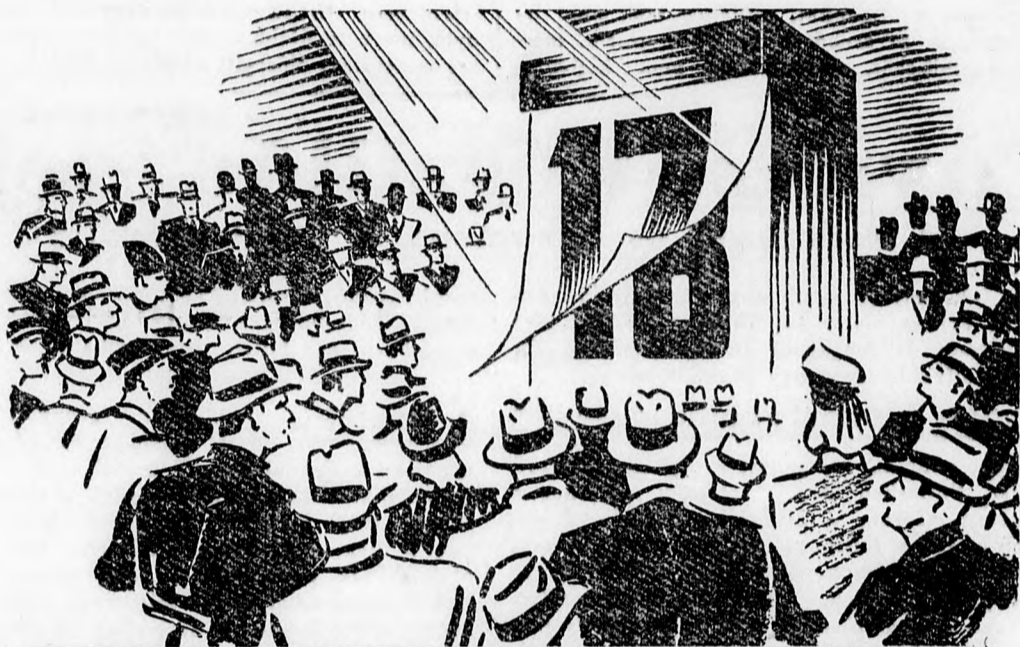
Azóta három év telt el.

Palkó fiam olyan ma, mint az élet, az olasz asszony kivette őt a halál karjaiból. Attilio szintén erős. Most voltak nálunk. Felkaptam az ölemből és mondom neki: Tudod-e, hogy elvettük tőled a tejet, hogy Paolónak adjuk?

„Non fa niente” — feleli nevetve — és tudja mit beszél, mert azóta hatodik testvére már négy hónapos és Attilio játszik vele anyja ölében.

Igy mentette meg egy olasz asszony a fiam életét.

HELTAINÉ SZENEK OLGA

Mi lesz

HOLNAP?

Semmi más mint az

ÁLLAMI SORSJÁTÉK HUZÁSA

(A PIROS SORSJEGYEK SOROZATA)

A SORSJEGYÁRUDÁK
ÉFÉLIG VANNAK NYITVA

ÁLLAMI SORS JÁTÉK

Asszonyok dolga

Harc a ráncok ellen

Dr. Kutta Árpád egyetemi magántanár rendkívül érdekes tanulmányt írt az arcbőr ráncosodásáról. A tanulmány bevezető részében ezeket mondja:

— Az arcbőr ráncosodás ma egyike a leggyakoribb panaszoknak, főként nők részéről. A világháború óta a nők „virágzó” kora vagy fiatalos külsejű megtartása általánosságban legalább egy évtizeddel megnyúlt, sőt gyakori esetekben az ötvenedik életévig is kitolódik. A mai idők gyökeresen és egységesen átalakították a mai női társadalmat. A háború utáni nő hozzányúl arcához, fiatalos külsőt varázsol az arcra, ami a hajviselettel és az öltözködési móddal együtt valóságban elsöpri a nők korhatárát, a 20—30 és a 30—50 év között. A mesterséges fiatalítási vagy konzerválási eszközök hatását azonban az arcra ráncok megjelenése zavarja, sőt legvégül rendszerint meg is akasztja alkalmazásukat.

A továbbiakban négyféle ráncot különböztet meg az életkor előrehaladásának megfelelően. Ezek: az elsődleges izomműködési ráncok, a másodlagos gyűrődéses ráncok, a harmadlagos petyhüdtérségi ráncok és végül az egész öregkor úgynevezett atrófiás ráncai. Korai elsődleges és másodlagos ráncok már a harmincas években is mutatkoznak az arcbőr kiszáradását előidéző tényezők hatására. Éghajlat, időjárás, szél, nap, levegőszárazság, az arc bört durvábbá teszik, másrészt ülőfoglalkozás, mozgáshiány nem higiénias

környezet és életmód az arcbőr vérellátásának tápláltságának csökkenését vonja maga után, ami szintén a hám károsodásával jár. Az arcra ráncosodás legfontosabb és a gyakorlatban leginkább előforduló oka a bőr mesterséges szárítása a púderrel, amely a másodlagos ráncok képződését nemcsak siettet, de feltétlenül ki is váltja.

Ezek előrehaladása után a kezelés módját ismerteti dr. Kutta Árpád. Korai elsődleges ráncok ellen a tudomány keveset tehet. Fokozott mimikájú egyéneknek csak az arcizmok céltudatos korlátozását és ennek gyakorlását ajánlhatja, az úgynevezett szigorúsági homlokráncoknak eltüntetésére pedig, miután az leginkább a gyakori hunyorítás következménye, szemüveget, vonakodás esetén nőknek a szemgolyóra tehető kontakt-üveget, a szemkörnyékre és a homlokra korlátozott dörzsölést.

A tudomány a korai másodlagos ráncok ellen küzdhet a legeredményesebben. A gyógykezelési mód a hám puhítása és karbantartása. Egyéb gyógy mód az ok szerint változik. A női arcbőr mindenestre feltétlenül kimélendő a direkt napsugárzástól. Kúraszerű napozáskor az arcot le kell takarni. Csökkent vérellátás nyomán jelentkező arckiszáradás mellett helyei kezelés mellett kellő mozgás cél-szerű életmódot ajánl az arc vérkeringésének fel-frissítésére. Az arc masszázsa nagy óvatosságot igényel, mert az újabb tapasztalatok szerint az egész arc masszálása elősegíti a szőrnövekedést.

Tavaszi készülődések

A vadszegfű és a kamélia — mint ruhadísz

Bár sok helyről jelentenek még márciusi havazást, a tavasz visszavonhatatlanul közeleg s a hölgyközönség is megkezdte tavaszi készülődését, ruháitára felfrissítésére vagy átalakítására.

A tavalyi tavaszi ruhák felfrissítésére mi sem alkalmasabb, mint egy új gallér, avagy mellényszerű derékdísz. Párizsban idén a sötétkék ruhákhoz a keményített vászon, a pikégallérok mellett, sok richelieu-hímzésű fehér gallért mutatnak. A maideirázott fehér vászon- és batiztgallérok is nagyon szépek és frissek a sötétszínű tavaszi ruhákon. Vannak olyan sötétkék urcai ruhák, amelyekbe egész mellényrészeket látunk beállítva fehér pikéből. Paquinnél egy ilyen mellény aranygombokkal csukódik.

Mindnyájan ismerjük a jószágú, pici vadszegfűt, amiből nyáron olyan sok van a mezőn. Ezt a fehér vadszegfűt ezedte csokorba és alkalmazta ruhadíszül Molyneux egyik leghíjósabb, legegyszerűbb sötétkék ruháján. A szegfűcsokor a ruha övébe van tűzve.

A krepdesin ismét feltétlen divatanyagá lépett elő az idei szezonban. A mintás krepdesin — ami a legtöbb empiriának az alapja — eddig is divatos volt, de idén tavasszal, a párizsi kollekciókban feltűnően sok mintázatlan, sima krepdesint is láthatunk. Paton például egész sorozat szebbnél-szebb vacsorázóruhát mutat mintázatlan krepdesinből, egyszerű szemberáncos, vagy holos angolos szoknyával. A vacsorázóruhák között szembetűnően sok a sötétkék.

Atavasz legdivatosabb színe a kék és szürke. A legjobban kihasználható és legpraktikusabb darabja a tavaszi garderoznak egy világosszürke angolos kosztüm, vagy egy skótkockás szoknya, — persze szürke alapon — és egy sima szürke kosztümkabát. A szürke kosztümhöz bármilyen paszelszínű blúz illik. Divatos még a tűzpiros, a barackrózsaszín, a drap, bézs és sárgás színek minden árnyalata. A kosztümhöz csinálthatunk egy

tűzpirosszínű második kabátot is, amit a kosztümmel is lehet hordani, de kiegészítője ez a piros kabát egy fekete princesruhának is.

A kamélia hófehér, gyönyörű virága mint ruhadísz, állandóan kísért a párizsi kollekciókban. Idén Molyneux favorizálta a kaméliát. Már amikor belépünk a szalonba, hófehér, virágborult kis kaméliafa jelzi, hogy ez lesz a divatvirága a kollekciónak. Molyneux bemutatójának premierjén az első napon, rendszerint a legcsodálatosabb virágarrangementokat láthatjuk élővirágokból a szalonban. A virág természetesen mindig az, aminek mását művirágban a ruhákon látjuk. A kaméliát idén többek között egy gyönyörűvonalú fekete jerseyruhán szerepelteti Molyneux. A hosszúnívű ruha mindkét csuklóján karkötőszzerűen helyezett el egy-egy hófehér kaméliát.

* Az öregemberek betegségeinél és a neurasteniások bajainál, kiváltképp, ha azok renyhe bél-működéssel és megzavart anyagcsereforgalommal állanak összefüggésben, akkor reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz sokszor igazi jótétemény! Kérdezze meg orvosát.

A konyha körül

Hideg snidlingmártás. Két főtt tojássárgáját egy csészében jó simára elkeverünk kevés sóval, cukorral, borecettel és jó bőven tejföllel. A főtt tojásfehérjét apró kockákra vágva hozzáadjuk és végül az apróra vágott snidlinget. Főtt húshoz, előételekhez kitűnő.

Velős feltét főzelékre. Hústalan napokon igen finom feltétet készíthetünk akár ebédre, akár vacsorára. Elfogyaszthatjuk salátával vagy savanyúsággal is. Vesszünk egy sertés- vagy borjúvelőt. Hideg vízbe áztatjuk és lehúzzuk róla a bőrt, aztán apróra vágdaljuk és vereshagymás zsíron megpároljuk. Mielőtt elvesszük a tűzről, sőt, töröttborsot és 2 tojást keverünk bele. Szikkadt, egynapos zsemlyét kiejnyinyi vastag karikákra vágunk be-mártjuk tejbe, gyorsan, hogy sok tejet fel nem szívjon, a párolt velőt két-két szeletke közé kenjük, tojással és zsemlyemorzssával bepanírozva, forró zsírban kirántjuk.

Vesével töltött karfiol. A szép nagy karfiolt sós vízben csak addig főzzük, hogy egészben maradjon, aztán szitára tesszük kihűlni. 4 deka rizst, mint köretnek szokás, puhára párolunk, aztán összekeverjük apróra vágott, hagymás zsíron párolt vesével. A kihűlt karfiol csimáját kivesszük a a címkes részben támadt üreget megtöltjük vele, aztán tűzálló tárla vagy zománczott tepsire tesszük, tejfellel, olvasztott vajjal meglocsolva, morzsával meghintve, a sütőben megsütjük.

Töltött párizsi. Ahány személyre készítenek vacsorát, annyi 1 cm vastag szelet párizst vágatunk le a hentesel. Sertés- vagy borjúvesést kis kockákra vágdalunk és hagymás zsíron, só, töröttborsal fűszerezve, megpirítunk, aztán ugyanannyi, esetleg kétszerannyi főtt vagy párolt rizszel összekeverjük. A párizsi szeleteket anélkül, hogy a hajat megsértenők, bő forró zsírban addig sütjük, míg kosárformába gömbölyödik. Megtöltjük a veserizottóval. Savanyúságot adunk hozzá. A rizottóba keverhetünk reszelt sajtot is, úgy még finomabb.

Zsemlye-felfűt. Hat tojássárgáját habosra keverünk hat kanál porcukorral. Hozzáadunk tejbent áztatott és jól kinyomott két vizezsemlyét, összekeverjük öt deka nagytrórt dióval, egy késhégynyi szódabikarbónával és hat tojás keményre vert habjával. Közepes tűznel szép pirosra sütjük. Gyümölcsizzal is tálalhatjuk.

Csokoládés omlett. Öt kanál porcukrot öt tojássárgájával habosra keverünk. Hozzáadunk egy tábla csokoládét és ezzel is jól elkeverjük. Végül hozzáadunk még öt evőkanál tejszínt, öt tojás kemény habját és öt kanál finom lisztet. Kikent, kislisztezett tepsiben megsütjük. Ha megsült, tárla borítjuk és baracklekvárral megkenjük.

A lipesei árumintavásáron rendkívül sok külföldi kiállító vett részt. Ezeken az első képeken bulgár szőnyegek láthatók, a másodikokon az eszt szigetektől való leányok nemzeti viseletükben, amint háziszötteket és kézimunkákat mutatnak be, s végül a harmadikon a híres szicíliai szalmatona-tos tárgyak kiállítása látható

Szuflák, a favágó

A göcs...

Oda volt támasztva a 8 köbméter hasábjá kálitkába rakott büttyéhez. Nem tették be a rendes hasábják közé, mert a négyzetmétereket nem lehetett volna rendesen kirakni tőle. Különbösen is az ráadás volt, amint mondták a jahordók.

Szuflák, a favágó rá se hederített a göcsre. — méterenként 55 leírt vállalta el a 8 méter fa felvágását azzal, hogy el is hasogatja s amint dukál, a fáskamrába sorba berakja.

— Szuflák bácsi! — mondtam neki —, de a göcsöt is fel kell ám vágni, mer abból lesz a legkiadósabb fa. Így van az alku.

— Tudom én azt, Tekintetes Ur! Ne tessék félteni. Majd elbánok én vele. Ismerem én az efféle vitézeket.

Egyedül dolgozott, 5 nap alatt tényleg felvágta a 8 méter fát, a 6-ik napra csak néhány darab maradt a hasábjából — és a göcs.

Szeptember közepe. Gyönyörű őszidő. Én a kertben a méhes mellett a padon ültem. Figyeltem a méheket. Gyönyörűen hordtak. Egyszer csak valami szitkolódásféle beszédet hallok az udvar felől. Szuflák beszélt, önmagához.

— Így van úgy-e? — motyogta. — Rusnya!...

Milyen vastag!... Alig fér be az üldökébe. Hogy megnőtt!... Ráilleszti a fűrészt. — Hogy felveti!... A könyököm is fentebb esik, mint ahogy dukál. A csuklóm meg éppen nem találja magát. — Nyiszálni kezdi. — Mozog. De csak hogy éppen mozog. Ni, még egy felerasznyi mozgása sincs. Mi az? — Felsóhajt: — El kék tán hasítani! Akkor fele lenne. Birnök vele. De hogyan? Ezt?... Ezt a rusnya göcsöt? Ezt aztán nem?! Én nem! Még mást sem, nem hogy ezt. A 73 évemmel?... Igen, ha 50 évvel fiatalabb volnék! Akkor igen! De most?... most?... Nem úgy lesz! Lefürészelem a két végét! Hát a közepét ki vágja fel? Itt ni, ezt a csúnya göcsöt? — Mutatja: — Csak én. Ki más? Felvállaltam. Még az kéne, hogy más aratkozzék az én szakmamban?... Régi favágó vagyok, már 60 éve húzom a fűrészt; 12—16 éves koromban apámmal, aztán magamban. De még ilyet nem ettem. Egy göcs próbál meg engem? Egy göcs?... Mennyi göcsöt elvágtam pedig hatvan év alatt! 5 mind elvágtam. El én! De ezt?... No hát ez próbára tesz. A rusnya! Északi oldalon termett. Ott hát. Mohos. De milyen mohos! — Gyapja van, mint a juhnek... Tán berbécs voltál? Hehehe... Bögdösi az ujjá bütykével. Megfordítja. Nyög. Nagyokat fúj. Nézi, hosszan nézi: — Göcs Persze, hogy göcs. A göcs, csak göcs. Pedig bükkfa, a javából. Mondom, északi oldalon termett; hogy ott ette volna meg a fene. Újra nyiszálni kezdi, de csak nem megy. — Itt van ni! A fűrészt se állja. Hm! Undok egy állat! Csökönys, kutya. — Megharagszik. Kapja magát, nagy nehezen le dobja a földre. Nagyon döbben: — hogy a táz veszen fel! Te kutya! Én vágjalak fel?... Vágjon fel az öregapád!

Belenkaszította a fűrészt a gép felső tartószögébe; hátont taszította fején a zsíros kalapot — és elment.

Majd egy óráig volt oda, egy kis kurázsit bevenni. Én közben feljöttem a keriből. Kopogtatott. A konyhában fogadtam:

— No, mi az Szuflák?

— Felvágtam a fát. Kérem a hátra lévő pénzesemet, a 240 leit, ami még bent van.

— A göcsöt is felvágta?

— Azt nem.

— De az is benne volt az alkuban.

— Benne. De én nem vágom fel.

— Nem-e? Hogy lehet az, Szuflák? ...

— Úgy Tekintetes Ur, hogy nem tudom.

— Nem tudja? Maga?... Aki életében anynyi száz és ezer göcsöt vágott el? ...

— Éppen az Tekintetes Ur, hogy ami sok, az sok. Látja itt ezt a dombot a hátamon, a nyakam alatt? Az a sok fűrészszárat! domborodott ki. Nem kéj. De nem tudok kiengyenesedni. Pedig katoná es voltam. S a szemem most a földet keresi. Az orrom meg megy utána, mintha túrni akarna. Itt a baj, Tekintetes Ur!

Elgondolkodtam s aztán újra megkérdeztem Szuflákot:

— Hát végre is, mi lesz azzal a göccsel? ...

— Az Tekintetes Ur, hogy én a 240 leiből a 40 leit itt hagyom annak, aki felvágja, aki utánam jár, aki fiatalabb. A keze is jobban rá áll, és szusszal is jobban bírja. Hanem a 200 leit tes-

sék ideadni, mert sietek, főzőm kell.

— Főzni?... Maga főz?... Hát a felesége mire való?

— Igen, én főzök már nyolc év óta, ilyenkor este, amikor haza megyek a munkából. Mer' a feleségem v a k.

Megdöbbenem.

— A maga felesége vak? ...

— Igen instálom. Csak akkor eszik meleg ételt ő is, amikor én haza megyek és főzök. Akkor leülünk a kis asztal mellé, a kanalat a kezébe adom, a kenyeret is — és eszünk. Csak annyi munkát tud végezni, hogy tollat foszt, vagy kukoricát morzsol a szomszédoknak.

— Hát nekem ezt maga soha se mondta és nem is panaszkodott.

— Miért mondtam és miért panaszkodtam

Grippa előjelek!

lehangoltság, fej és végtag-fájdalmaknál, azonnal

ASPIRIN

TABLETTÁT

csak a Bayer kereszttel!

volna? Hálát adok az Istennek, hogyha adta is ezt a dombot a hátamon, legalább tudok dolgozni, tudok kenyeret keresni az én szegény vak feleségemnek. Én ezzel boldog vagyok.

Könny szökött a szemembe:

— Itt van Szuflák mind a 240 lei, nem vonok le semmit. Vegyen vele a vak feleségének fehér kenyeret. Mondja meg, hogy én küldöm. A göcsöt majd felvágja más valaki. Mert tényleg úgy van az Szuflák, hogy a göcsöket, melyeket nem tudunk felválni mi, az utánunk következők vágják fel. Ez az Isten rendelése. Valamint az is, hogy sorsunkat türelmesen viseljük. A vallásos ember, amilyen maga is, ebbe bele is nyugszik. Az Isten áldja meg!

KISS ENDRE

KERESZTREJTVÉNY

11. (391.) SZÁM.

Beküldte: Páll V. Géza

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12								13		
14				15		16		17		
18				19				20		21
22			23					24		25
			26					27		28
29						30				
			31			32		33		
34	35		36		37	38				39
40			41		42					43
44			45		46					47
48					48a					49
50										

Beküldendő: Vízsz.: 1, 23, 36, 50. Függ.: 1, 6, 11, 19.

Beküldési határidő: március 28.

Vízszintes sorok:

1 Bem apó katonáit nevezték így. 12 Kézesség Baranya megyében. 13 Így hívták Petőfi Etelkáját. 14 K-val: csónak. 15 Férfinév. 16 Vízsz.: ...rívó 18 Idegen számnév. 19 Hitvány, arcátlan. 21 Kötöz, „ök” nélkül. 22 Indulásban van. 23 Petőfi szimfónia. 25 Idegen bizonyítás. 26 ...okszár. 27 Férfinév. 29 Borsodmegyei nagyközség. 30 A nyelvújítás kezdete. 30 ...ia. 33 Gyermek. 34 Kötés. 36 Parkokon vezet keresztül. 39 Azonos betűk. 40 Egyforma másállangzók. 42 Aki cé-t mond... kell mondania. 43 Idegen ital. 44 Kis Mihály. 46 Nimródban van. 47 Kérdőnévmás. 48 Utifelügyelő. 49 Makacs hódító nő neve. 50 Ujságokban található a játék rovatban.

Függőleges sorok:

1 Az a metafizikai felfogás, hogy a világ lényege az akarat. 2 Svéd sziget. 3 Író, műfordító. 4 Nagyvenk. 5 Kötés másállangzó. 6 Kedves nyelvi jel. 7 Kötés. 8 Munkásszám. 9 csillag. 10 Német költő. 11 A lakodalmi menet díszje. 15 Kikel. 16 Arra-e? 19 II. Endre király felesége. 20 Ez a pör nagy port vert fel. 23 Vices.

24 Mait. 26 Húsz gyümölcs. 28 Eluszásban van. 32 Visszavonul. 35 Több közmondás szól róla. 37 Nagy madár. 38 Idegen folyó. 39 Fizetést csökkent. 41 Gabona-tartó. 43 Vízsz.: csalogat. 45 Iekolaj rövidítés. 47 Elán. 48-a Zabos Ferenc. 49 Azonos másállangzók.

9. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízszintes 1. Egressy Béni. 23. Olajkut. 33. Fakir. 39. Mezopotámia. Függőleges: 1. Egyeduralom. 8. Itália, Dánia. 14. Az ajnok. 19. Ostia.

Helyesen megfejtették: Jánosy Klára, Csiby Lenke, Kiss Lajos, Hodács Ágoston, Gárdos Oly, Steger József, Fodor Jenő, Sultész József, Muha-ry Béláné, Ágoston Gyula, Dósa Erzsébet, Darvas L. V., Erőss János, Gazda Ferenc, Labud András, Páll V. Géza, Páll Béla, Kamizsay István, Szabó Józsefné, Gyöngyössy Béla.

A jutalomkönyvet Jánosy Klári (Marosvásárhely), nyerte, elküldtük.

ROVATVEZETŐ KÖZLÉSEI

F. S. (Campani). A keresztrejtvény megkapta. Hálás köszönet. Rövidesen sorra kerül.

Kedvezményes utazás és vizum a budapesti mezőgazdasági kiállításra

Budapestről jelentik: Az OMGE által március 30—április 7. napjain rendezett országos mezőgazdasági kiállításra folyó hó 20-tól kezdve a CFR vonalakon visszautazásnál, a MÁV vonalakon oda-visszautazásnál 50 százalékos kedvezménnyel lehet utazni. A kedvezmény igénybevételének első napja március 20 (tehát nem 24-ike, amint eddig közöltük), a visszautazás utolsó terminusa április 13.

Kedvezményes jegy váltására a menetjegyirodáknál beszerezhető 200 leies vásári igazolvány jogosít. Legújabb rendelkezés értelmében a vasúti jegy megváltható Budapestig és vissza a menetjegyirodáknál. A magyar jegy árát hivatalos pengőrfolyamon számítják. Egy III. oszt. gyorsvonati kedvezményes vasúti jegy ára Kolozsvártól Budapestig és vissza a

kiállítási igazolvánnyal együtt 1145 lei.

A zsidó vallású román állampolgároknak is lehetőséget óhatván nyújtani a kiállítás megtekintésére, a kolozsvári magyar konzulátus a revízió átesett román állampolgársági bizonyítvány és utazási igazolvány felmutatása esetén 12 napra szóló kedvezményes vizumot állít ki.

A kedvezményes magyar vizum ára 75 lei. Utazási igazolványok beszerezhetők a menetjegyirodáknál 200 leies árban. Ezen utazási igazolványokkal kétszer ingyenesen lehet megtekinteni a kiállítást.

Bármilyen, — a kiállítással kapcsolatos — felvilágosítást készséggel megad az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet, Kolozsvár, Str. Regală 16.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MÁRCIUS 17.

Rádió Románia és Rádió București. 9.55 Valóságos óra; istentisztelet közvetítés a patriarchátus székesegyházából. 11.30 A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 13.10 Időjelzés, időjárásjelentés, vízállásjelentés, művészeti és kulturális hírek és sport hírek. 13.25 Victor Predescu zenekara románokat és nemzeti dalokat játszik. 14.00 Hírek. 14.20 Victor Predescu zenekara folytatja hangversenyét. (Ilie Micu énekel.) 14.50 Különböző közlemények. 15.00 Mezőgazdasági hírek és tanácsok. 15.15 Az állam órája. 16.15 Katonai előkészítő híradó. 16.30 Román népzene. 17.15 „Munka és Jókérd” órája. 18.15 Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17 Katonazene. 19 A hét. 19.15 Különböző táncok (hanglemezek). 20.03 Sport hírek. 20.20 Margareta Metaxa román népdalokat énekel. 20.45 Hírek. 21 Egy házasság; G. Urzache vigjátéka. 22.30 Hírek, sport hírek. 22.50 Szórakoztató és tánczene. 23.35 Hírek hangversenyek, (hanglemezek).

Budapest. 8 Ébresztő. Lemezek. 8.45 Hírek. 9 Görög katolikus magyar istentisztelet. 10 Református istentisztelet. 11 Egyházi ének és szerbeszéd a kir. udvari és várplébánia templomból. 12.30 Hangverseny. 1.15 Hangképek. 1.45 Hírek. 2 Cigányzene. 3 Gazdasági előadás. 3.45 Művészek. 4.30 Közművelődési előadás. 5 Hírek. 5.15 A falu és város éneke. 6.10 Kik laknak Erdélyben? 6.40 Szalonzene. 7.15 Hírek és sport hírek. 7.35 Bálzó Belgrád. 7.45 Csevegés. 8.10 Miskolci színház előadása. 9.15 Hírek. 10.40 Időjárás. 11.30 Cigányzene.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 18.

Rádió Románia és Rádió București. 12.00 Időjelzés, vízállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsok. 12.10 Spanyol és olasz énekek és táncok (hanglemezek). 13.00 Szórakoztató zene, (hanglemezek). 13.20 Időjelzés, művészeti, kulturális és sport hírek. 13.30 Rádiózenekar. 14.00 Hírek. 14.20 A rádiózenekar hangversenyének folytatása. 15.00 Különböző közlemények. Rádió Románia: 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Irodalmi krónika. 19.17 Constantin Costoi (bariton) és Susi Gheorghiu-Djuvara asszony (szoprán) első fellépte. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió București. 20.00 A Golesti-ház; Gh. Fotino előadása. 20.20 Tánczene. 20.45 Hírek. 21.00 Román zeneszerzők. 22.10 Hírek, sport hírek. 22.50 Beethoven szonáta (hanglemez). 23.15 Offenbach-zene (hanglemezek). 23.45 Francia, német, angol és olasz nyelvű hírek.

Budapest. 6.45 Ébresztő. Hírek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 10.45 Felolvasás. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Harangszó. Időjárás. 12.10 Lemezek. 12.40 Hírek. 1.20 Időjárás. 1.30 Szalonzene. 2.30 Hírek. 3 Árfolyam és piaci hírek. 4.15 Diákfelőrá. 4.45 Időjárás, hírek. 5 Hírek. 5.15 Leventék estje. 6 Tavasz hírogató nóták. 6.90 Előadás. 7.15 Hírek. 7.25 Lemezek. 7.50 Előadás. 8.10 Operai zenekar. 9.40 Hírek. Idő. 10.10 Cigányzene. 11 Hírek. 11.25 Angol dalok.

Legújabb Szentírás kiadás

Oszövettség I-III. kötet. Vásonkötés 1080 Lei
Ujszövettség I-II. kötet. Vásonkötés 360..
„ rövid jegyzetes zsebkötés, 40 ..

KEDD, MÁRCIUS 19.

Rádió Románia és Rádió București. 12.00 Időjelzés, vízállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsok. 12.10 Francia énekek és táncok (hanglemezek). 12.50 Szórakoztató zene (hanglemezek). 13.20 Időjelzés, művészeti, kulturális és sport hírek. 13.30 Petrica Motoi zenekara. 14.00 Hírek. 14.20 Petrica Motoi folytatja hangversenyét, énekel Ioana Radu. 15.00 Különböző közlemé-

Gondoljon rá,

hogyan husvét a küszöbön áll, mely alkalomra szép és olcsó ajándékot

Hans Gierlingtől

Nagyvárad, Parcul Traian 6 vásárolhat.

Nagyválasztékban vannak óra, ékszer, porcellán és kristály tárgyak.

Ekszereket rendelésre is készítünk, javításokat vállalunk.

nyek. Rádió Románia: 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Orvosi krónika. 19.17 Rapszódia (hanglemezek). 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió București 20.00 Románia a világ mennyiségtan tudományában; Petre Sergescu tanár előadása. 20.15 Havaj tró. 20.45 Hírek. 21.00 A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 22.10 Hírek, sport hírek. 22.30 Lydia Lipkowska asszony énekel. 22.55 Brahma szonáta (hanglemez). 23.28 Részletű Johann Strauss Cigánybáró c. operettjéből, (hanglemezek). 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest. 6.45 Ébresztő. Hírek. 10 Hírek. 10.20 Előadás. 10.45 Divattudósítás. 11.10 Vízjelzőszolgálat. 12 Harangszó. Id. 12.10 Honvédezenekar. 12.40 Hírek. 1.20 Időjelzés. 1.30 Cigányzene. 2.30 Hírek. 3 Árfolyam és piaci hírek. 4.10 Asszonyok tanácsadója. 4.45 Időjelzés, időjárás, hírek. 5 Hírek. 5.15 Lemezek. 5.40 Előadás. 6.90 Előadás. 6.45 Elena Nicolaidi görög dalénekesnő. 7.15 Hírek. 7.25 Szalonzene. 8.10 Előadás. 9.40 Hírek. Időjárás. 10.10 Kodály vonósnégyes. 11 Hírek. 11.20 Cigányzene.

Tompa Pufi — Miskolcon vendég szerepét.

Érdekes helyezini közvetítést ad vasárnap este a magyar rádió Miskolcra. A rádió az Aranyhalász című operett előadását közvetíti s ennek az előadásnak még külön érdekességet ad az, hogy régi kedvencünk Tompa Pufi mint vendég játssza az operett egyik kőműves figuráját, Muskátlj festő szerepét.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT

KÖNYV ÉS KULTÚRA

Jezsuita arcélek

Első kötet. Többek közreműködésével szerkesztette P. Gyenis András S. J., Budapest

III. Pál pápa 1540-ben adta meg Loyolai Szt. Ignác rendjének, a Jezusársaságnak a végső jóváhagyást. Így tehát 1940-ben immár 400. évfordulója tér vissza ennek az Egyháznak és az általános művelődés történetében nagyjelentőségű ténynek. Ezt az évfordulót szeretnék emlékeztető tenni mindazok, akik e kötet írásában résztvettek. A mű, amely három kötetre van tervezve, jezsuitákat mutat be: szenteket, tudósokat, felfedezőket, hit hirdetőket, diplomatákat és egyszerű tetteket, de nem a regényírók meglátásával, hanem a történetes teljes tárgyilagosságával. A szerzők 21 ismert vagy talán kevésbé ismert, magyar és külföldi jezsuita arcéleket mutatják be. Miközben ismertetik az egyesek életfolyását, alkotásait és azt, ami ezekből maradandó érték, ugyanakkor tág perspektívát is nyitnak az olvasó szeme elé az egész rend és a létűnt négy évszázad történetére is. Mert az önmagukban is önálló egészet és befejezettet nyújtó életrajzi vázlatok egyuttal rendtörténetet is akarnak adni. Mindazonáltal nem sablonosan, hanem az egyéni írói meglátás és értékelés mértéke szerint nyultak az egyes írók a témához. Frideczky József helyszíni, személyes élmények alapján írta meg Nobili Róbert és Marquette Jakab életfolyását; az előbbi a brahminok félreismeret apostola, az utóbbi a Mississippji felfedezője volt. — Ugyancsak ő tisztázta mélyreható kutatások alapján Pietrasanta szerepét Calasanz Szent József és rendje lefokozásában. Hajdók János Xavier Szent Ferenc finom lelki rajzát és a barokk ihletésű Balde Jakab költői egyéniségét vázolja. Clauser Mihály Pázmány Péter nagy lelkének világába enged betekintést, Pallós Kornél a bibliofordító Káldi György tevékenységét mutatja be. Gerendás Ernő, az izzólelki magyar apostol, Szántó István vulkánikus személyiségét vetíti az olvasó elé. Kelényi B. Ottó Possevino és Carrillo diplomáciai munkásságát, sikereit és csalódásait világítja meg. Gyenis András a rendalapító Ignác korszaknyitó egyénisége mellett Bobola Andrást, a hitesség és hazaszeretet vértanúját, Sámbar Máttyást, a meghurcolt népápostolt és hitvitázót, a Tibet-járó Grueber Jánost hozza közelebb korunk lelkéhez. Borbély István Suarez sokatvitattott alakját ábrázolja alapos ismeretekre valló összegezéssel, Müller Lajos a hírhedt Borgiák sze utódjának lelki alkátát vázolták fel. Kákonvi István, Brazília költőlelki apostolát, a kegyedás Anchieta Józsefeket, Hamar Zoltán a kereskedőből jezsuita kapussá lett Rodriguez Alfonzot, Rab Pál, a Kínakutató Goes Benedek testvért és Kerkay György a cingilingi csodatevő hírében álló Fèvre István kínai hit hirdetőt választotta feldolgozása tárgyává. A vonatkozó irodalom felhasználásával készült munka rendkívül érdekes olvasmány, mely új szemézből mutatja be a jezsuita rendet és tagjait, mikor néhány vonással megrajzolja ezeket az arcéleket.

Csillagh Endre

Arcéleírások

Különböző

szavanként 3 lei

Tisztviselő

lakotársnót keres, kényelmes lakásba urnó. Cim a kiadóban.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

fűszerüzlet berendezésével április 1-től. Keresek megvételre fűdőszobába való mosdókagylót és egy jókarban levő gyerek sportkocsit. Nagyvárad, Str. Averescu 37.

2 szobás lakás

mellékhelyiségekkel kiadó azonnalra. Ugyanott 2-3 telek parcella eladó. Nagyvárad, Str. I. Ciordae 38.

Kiadó

egyszobás, konyhas, szép modern lakás április 1-re. Nagyvárad, Vasile Conta 22.

Kiadó azonnalra szoba, konyha mellékhelyiségekkel, víz és villanyal. — Nagyvárad, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Veszek

arany, ezüst, brillián tárgyakat. Herbet ékszerárúház, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 3.

3 párna fosztott toll eladó. Háztulajdonos. Nagyvárad, Tache Jonecsu-u. 40. szám.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Allást nyel

szavanként 2 lei

Vizsgázott vincellért keresek. Vicsay, Nagyvárad, Str. I. Ciordae 38. szám.